

TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA
JAMII ADILIFU NA YENYE UJUZI

KISWAHILI

MTAALA WA SHULE ZA MSINGI

GREDI YA 4

Chapisho la Kwanza 2017

Chapisho la Pili 2024

Haki zote zimehifadhiwa. Hairuhusiwi kuiga, kunakili, kupiga chapa au kutoa mtaala huu kwa njia yoyote ile bila idhini, kwa maandishi, ya mchapishaji.

ISBN: 978-9914-43-068-4

Kimechapishwa na kutolewa na Taasisi ya Ukuzaji Mitaala Kenya

DIBAJI YA WAZIRI WA ELIMU

Serikali ya Kenya imejitolea kuhakikisha kuwa malengo ya sera ya elimu, mafunzo na utafiti yanatimiza maazimio ya Katiba ya Kenya, 2010, Ruwaza ya Kenya, 2030, Sera ya Mtaala ya Kitaifa ya 2019, Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa na mikataba ya kieneo na kimataifa ambayo Kenya ni mshirika. Katika kutimiza kauli mbiu ya Elimu ya Msingi, Wizara ya Elimu imefanikiwa kuanzisha utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi katika viwango vya Chekechea, Shule za Msingi pamoja na Shule za Junia.

Utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi unahusisha ufuatiliaji na tathmini ili kuhakikisha kwamba umefanikiwa. Baada ya kutekelezwa kwa mtaala huu kwa awamu ya kwanza ya miaka mitano, tathmini tamati ya utekelezaji huu ilifanywa ili kubaini iwapo matokeo yanayotarajiwa kama yanavyoelezewa katika Utaratibu wa Mtaala wa Elimu ya Msingi (BECF) yalifikiwa. Serikali ya Kenya iliunda jopokazi ya Rais ya: *Presidential Working Party on Education Reforms (PWPER)* mwaka wa 2022 kushughulikia masuala nyeti yanayotatiza sekta ya elimu. Jopo kazi hii ya rais ilitoa mapendekezo mbalimbali yaliyochochea kutazamwa upya kwa mtaala wa elimu. Mapendekezo ya jopo kazi hii, ripoti za kuangalia utekelezaji wa mtaala, ripoti za tathmini tamati kuhusu utekelezaji wa elimu ya msingi kiawamu, na taarifa kutoka kwa wanaotekeleza mtaala na washikadau wengine walichangia usawashaji na kutazamwa upya kwa mtaala wa elimu ya awali.

Mtaala uliofanyiwa marekebisho wa Gredi ya 6 wa Kiswahili unajenga umilisi juu ya umilisi uliojengwa kutoka Gredi ya 6 na kuwaandaa wanafunzi kujiunga na gredi inayofuata kwa utaratibu ufaao. Mtaala unawasilisha Malengo ya Elimu ya Taifa, Matokeo yanayotarajiwa ya kiwango, kauli kiini, matokeo ya kijumla ya Kiswahili yanayotarajiwa, mada na mada ndogo. Mtaala pia unatoa matokeo maalum yanayotarajiwa, shughuli za ujifunzaji zilizopendekezwa, maswali dadisi yaliyopendekezwa, umilisi wa kimsingi, masuala mtambuko, maadili na pia viwango na vigezo vya kutathmini.

Ni matumaini yangu kwamba mashirika ya serikali na washikadau wa elimu watatumia mitaala hii kikamilifu katika utekelezaji faafu wa Mtaala wa Kiumilisi.

HON. EZEKIEL OMBAKI MACHOGU, CBS
WAZIRI WA ELIMU,
WIZARA YA ELIMU

DIBAJI YA KATIBU MKUU

Mwaka wa 2019 Wizara ya Elimu ilizindua utekelezaji wa Mtaala wa Kiumilisi kitaifa. Gredi ya 5 ndio mwaka wa 5 katika masomo ya msingi katika mtaala uliofanyiwa marekebisho. Huu ni mwanzo wa masomo ya juu katika shule za msingi kama inavyoelekezwa katika Mswada wa Bunge kuhusu Elimu ya Msingi, 2013.

Mtaala wa Gredi ya 5 uliofanyiwa marekebisho unaendeleza utekelezaji wa mtaala wa Gredi ya 4 na kijumla masomo ya Msingi kiwango cha chini. Mtaala huu unatoa nafasi kwa wanafunzi kuingiliana na mazingira yao na kukuza vipawa vyao maalum. Mbinu zinazotumiwa zinaoana na maoni na kaulimbiu ya Mtaala wa Kiumilisi kama unavyoelekezwa katika Mswada Elekezi Nambari 1 wa mwaka 2019 kuhusu Kuelekea kuafikia elimu na mafunzo yenye ubora, faafu na jumuiishi kwa maendeleo endelevu nchini Kenya. Mswada huu umetoa mabadiliko yanayohusisha kuvuka kutoka mtaala wa kimafunzo na kuanza kuzingatia kukuza vipawa vya kila mwanafunzi.

Hivyo basi mtaala wa Gredi ya 5 wa Kiswahili unalenga ukuaji wa mwanafunzi katika umilisi wa kimsingi kama: Mawasiliano na Ushirikiano, Uwazaji Kina na Utatuzi wa matatizo, Ubunifu, Uraia, Ujuzi wa Kidijitali, Hamu ya Ujifunzaji na Kujiamini pamoja na ujifunzaji wa ujuzi, stadi mbalimbali na mitazamo faafu.

Mtaala unatoa mapendekezo kwa wanafunzi kuingiliana kupitia shughuli za ujifunzaji na shughuli za kuwahusisha wanafunzi wenye uwezo tofauti wa ujifunzaji na matumizi ya mada ndogo na vipengele vingine vya Mtaala wa Kiumilisi. Matumizi ya nyenzo mbalimbali pia yamependekezwa katika mtaala huu pamoja na mbinu mbalimbali za kutathmini. Mtaala umeandaliwa kumwelekeza mwalimu kumsaidia mwanafunzi kufikia matokeo maalum yanayotarajiwa katika Gredi ya 5 na kumwandaa mwanafunzi kujiunga na Gredi ya 6 kwa utaratibu ufaao. Aidha ni matarajio yangu kuwa walimu watatumia mtaala huu kufanya ujifunzaji wa kuvutia, wa kuchangamsha na pia kuburudisha.

Dkt. BELIO KIPSANG', CBS

KATIBU MKUU

IDARA YA SERIKALI YA ELIMU YA AWALI NA ELIMU YA MSINGI

WIZARA YA ELIMU

SHUKRANI

Sheria Nambari 4 ya 2013 (Toleo jipya 2019) ya Taasisi ya Ukuzaji Mitaala ya Kenya (KICD) inaipa uwezo Taasisi kukuza Mitaala na nyenzo za kufanikisha mtaala kwa elimu ya msingi na ya vyuo vya Elimu na Mafunzo. Mchakato wa ukuzaji mtaala wa kiwango chochote huhusisha utafiti, ulinganishi wa kimataifa, na uhusishaji mkubwa wa wadau wa elimu. Kupitia kwa mchakato huu wa kimashauriano, KICD ilizua wazo la Mtaala wa Kiumilisi (CBC) kama ilivyoelekezwa katika Utaratibu wa Mtaala wa Elimu ya Msingi (KICD), 2017. Mtaala huu unashughulikia mahitaji ya karne ya 21 na matarajio yanayoelezwa katika Katiba ya Kenya ya 2010, Ruwaza ya 2030, kanuni za Jumuiya ya Afrika Mashariki na maelekezo kuhusu shirika la *International Bureau of Education* (IBE) na Malengo ya Maendeleo Endelevu ya Umoja wa Mataifa (SGD).

KICD hufadhiliwa na Serikali ya Kenya ili kutekeleza majukumu na mipango ya serikali katika sekta ya elimu (Wizara ya Elimu). Pia, Taasisi hupata misaada kutoka kwa mashirika mengine ya kimaendeleo yanayoangazia miradi teule. Mitaala ya Gredi ya 6 imekuzwa kwa ufadhili wa Benki ya Dunia kupitia mradi wa *Kenya Primary Education Equity in Learning Programme (KPEELP)*, chini ya usimamizi wa Wizara ya Elimu. Tuna shukrani nyingi kwa msaada wa serikari kupitia Wizara ya Elimu na washirika wetu wa kimaendeleo kwa sababu ya sera, rasilimali na msaada wa kiufundi. Shukrani maalum kwa Waziri wa Wizara ya Elimu na Katibu Mkuu wa Wizara ya Elimu; Idara ya Serikali ya Elimu ya Awali na ya Msingi kwa mchango wao.

Ningependa kuwashukuru wakuza mitaala wa KICD na wafanyakazi wengine, walimu wote na wanaelimu wengine walioshiriki kama wanajopo, sekta mbalimbali za serikali (SAGAs) na wawakilishi wa wadau mbalimbali walioshiriki kuandika mtaala huu wa Gredi ya 5 wa Kiswahili. Kuhusiana na hili, ningependa kushukuru Katibu wa Tume ya Kuwaajiri Walimu (TSC) na Ofisa Mtendaji Mkuu wa Baraza la Kitaifa la Mitihani (KNEC) kwa msaada wao katika mchakato wa kukuza mitaala hii. Mwisho, ninamshukuru kwa dhati Mwenyekiti na wanabaraza la KICD kwa uongozi wao katika mchakato mzima.

PROF. CHARLES O. ONG'ONDO, MBS
MKURUGENZI/OFISA MTENDAJI MKUU
TAASISI YA UKUZAJI MITAALA KENYA

YALIYOMO

DIBAJI YA WAZIRI WA ELIMU	iii
DIBAJI YA KATIBU MKUU	iv
SHUKRANI.....	v
MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA.....	vii
MGAO WA VIPINDI KATIKA SHULE YA MSINGI DARAJA YA JUU	ix
MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA ELIMU YA MSINGI	x
KAULI KIINI	xi
MATOKEO YA KIJUMLA YA SOMO LA KISWAHILI.....	xii
1.0 NYUMBANI.....	1
2.0 NIDHAMU MEZANI.....	13
3.0 MAVAZI.....	22
4.0 DIRA.....	34
5.0 USHAURI-NASAHA	42
6.0 BENDERA YA TAIFA	50
7.0 MATUNDA NA MIMEA	58
8.0 WANYAMA WA PORINI	68
9.0 AFYA BORA.....	76
10.0 KUKABILIANA NA UHALIFU.....	84
11.0 MAPATO	92
MWONGOZO WA VIWANGO NA VIGEZO VYA KUTATHMINIA ULIOPENDEKEZWA	104
SHUGHULI JUMUHISHI YA HUDUMA YA JAMII YA GREDI 4-6	111
MAPENDEKEZO YA NYENZO ZA KUFUNDISHIA	114
MAPENDEKEZO YA MBINU ZA KUTATHMINIA	114
MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI.....	115

MALENGO YA KITAIFA YA ELIMU NCHINI KENYA

Elimu nchini Kenya inatakiwa:

1. Kukuza na kustawisha utaifa, uzalendo na kuendeleza umoja wa kitaifa

Nchini Kenya kuna jamii zenye mila, dini na tamaduni mbalimbali lakini tofauti hizi hazifai kuzitenganisha. Lazima waweze kuishi na kutangamana kama Wakenya. Elimu ina jukumu kuu la kuwezesha vijana kujenga hisia za uzalendo na utaifa kwa kuondoa mivutano na kukuza mielekeo chanya ya kuheshimiana. Mielekeo hii itawawezesha wanajamii kuishi pamoja kwa utangamano na kujenga uzalendo ili kuchangia ukuaji wa taifa.

2. Kukidhi mahitaji ya kijamii, kiuchumi, kiteknolojia na viwanda yanayochangia maendeleo ya kitaifa

Elimu inafaa kuwaandaa vijana wa taifa la Kenya kutekeleza wajibu wenye umuhimu katika maisha nchini.

a) Mahitaji ya kijamii

Elimu nchini Kenya lazima iwatayarisha vijana kwa mabadiliko ya mielekeo na mahusiano ambayo yanahitajika kwa maendeleo ya haraka ya uchumi wa kisasa. Kuna uwezekano wa kuwa na mageuzi taratibu ya kijamii kutokana na maendeleo ya haraka ya usasa. Elimu inapaswa kuwasaidia vijana kujirekebisha kutokana na mabadiliko haya.

b) Mahitaji ya kiuchumi

Elimu nchini Kenya inafaa kukuza raia walio na stadi, maarifa, ujuzi na sifa za kibinafsi zinazohitajika kuhimili maendeleo ya kiuchumi. Kenya inajenga uchumi huru na wa kisasa ambao unahitaji wafanyakazi wa kutosha, walio na maarifa yanayohitajika humu nchini.

c) Mahitaji ya kiteknolojia na ya kiviwanda

Elimu nchini Kenya inafaa kuwapa vijana stadi na mielekeo inayohitajika kwa maendeleo ya kiviwanda. Kenya inatambua mabadiliko ya haraka ya kiviwanda na kiteknolojia yanayofanyika, hasa katika ulimwengu ulioendelea. Tunaweza kuwa sehemu ya maendeleo haya ikiwa mfumo wetu wa elimu utalenga kimakusudi maarifa, stadi na mielekeo itakayotayarisha vijana kwa mabadiliko yanayoendelea ulimwenguni.

3. Kutoa nafasi ya kujiendeleza na kujitosheleza

Elimu inapaswa kuwezesha kutambua, kukuza na kuimarisha vipawa vya kila mmoja ili kuweza kujiendeleza na kujitosheleza. Inafaa kuwawezesha watoto kukuza uwezo wao. Kipengele muhimu cha maendeleo ya kibinafsi ni ujenzi wa tabia ifaayo.

4. Kuwawezesha wananchi kuimarisha maadili na amali za kijamii na kidini

Elimu inakusudiwa kukuza maarifa, stadi na mielekeo itakayoimarisha upataji wa maadili na kuwasaidia watoto kukua wakiwa wenye nidhamu, wanaojitegemea na raia wakamilifu.

5. Kuimarisha usawa wa kijamii na uwajibikaji

Usawa wa kijamii kwa mfano, usawa wa kijinsia huimarika watu wa jamii na jinsia zote wanapopata elimu sawa.

Elimu inafaa ikuze usawa wa kijamii na uwajibikaji wa kijamii kutokana na mfumo wa elimu unaowezesha fursa sawa ya elimu kwa wote. Inafaa kuwapa watoto wote fursa mbalimbali na zenye changamoto zitakazowawezesha kutoa huduma jumuishi za kijamii bila kujali jinsia, uwezo au mazingira ya kijiografia.

6. Kukuza uthamini wa tamaduni mbalimbali nchini Kenya

Elimu inafaa kuwapa vijana uelewa wa tamaduni za kale na za sasa na nafasi yazo katika jamii ya kisasa. Vijana wanafaa kuambatanisha maadili ya tamaduni bora na mahitaji yanayobadilika kulingana na maendeleo yanayotokea ili kujenga jamii thabiti ya kisasa.

7. Kuimarisha utambuzi wa uhusiano wa kimataifa na kukuza mwelekeo chanya kwa mataifa mengine

Kenya kama nchi mojawapo ya jamii ya kimataifa inakusudia elimu iwaelekeze Wakenya kutambua na kuthamini mahusiano ya kimataifa kwa kuzingatia mikataba, uwajibikaji, haki na manufaa yanayoambatana na ushirika huo.

8. Kustawisha mwelekeo chanya kuhusu afya bora na uhifadhi wa mazingira

Elimu inakusudiwa kujenga mielekeo ifaayo miongoni mwa vijana kuhusu udumishaji wa afya bora na mazingira kwa kujiepusha na mienendo inayoweza kudhuru afya ya mwili na akili. Aidha, inafaa kuimarisha mielekeo chanya kuhusu ukuzaji na uhifadhi wa mazingira na kuwaelekeza vijana kuthamini usafi wa mazingira.

MGAO WA VIPINDI KATIKA SHULE YA MSINGI DARAJA YA JUU

S/No	Somo	Idadi ya vipindi
1.	English	5
2.	Kiswahili / Kenya Sign Language	4
3.	Mathematics	5
4.	Religious Education	3
5.	Science & Technology	4
6.	Agriculture	4
7.	Social Studies	3
8.	Creative Arts	6
	Pastoral/Religious Instruction Programme	1
Jumla		35

MATOKEO YA KIJUMLA YANAYOTARAJIWA KATIKA ELIMU YA MSINGI

Kufikia mwisho wa elimu ya msingi, mwanafunzi aweze:

- a) kuwasiliana apasavyo akitumia mbinu za mazungumzo na ishara katika miktadha mbalimbali,
- b) kutumikiza maarifa, ujuzi, maadili na mitazamo katika maisha ya kila siku,
- c) kudhihirisha ujuzi wa kijamii maadili, na maadili ya kidini kwa nia ya kuchangia kukua kwa jamii,
- d) kukuza talanta kwa nia ya kujiendeleza na kujifanikisha,
- e) kuafiti, kutumia, kulinda na kutunza mazingira kwa nia ya kujifunza na kwa maendeleo endelevu,
- f) kutumia ujuzi wa kidijitali kujifunza na kujifurahisha,
- g) kuthamini tamaduni mbalimbali kwa nia ya kuishi kwa amani,
- h) kufurahia haja ya umuhimu wa kutegemeana kwa binadamu na mataifa.

KAULI KIINI

Kiswahili ni lugha ya taifa na rasmi nchini Kenya na lugha ya mawasiliano katika eneo la Afrika Mashariki na Kati. Wakenya wengi hujifunza Kiswahili kama lugha ya pili. Ni muhimu wanafunzi wapate umilisi wa kuwasiliana kwa Kiswahili mapema hasa katika kiwango cha kwanza cha elimu. Somo hili humwezesha mwanafunzi kujenga stadi za kimsingi za kusikiliza, kuzungumza, kusoma na kuandika. Aidha, somo hili humwandaa mwanafunzi kwa mafunzo ya viwango vya juu na baadaye katika ajira.

MATOKEO YA KIJUMLA YA SOMO LA KISWAHILI

Kufikia mwisho wa shule ya msingi daraja ya juu, mwanafunzi aweze:

- a) kusikiliza kwa makini na kuitikia ipasavyo kwa Kiswahili katika miktadha mbalimbali ya mawasiliano,
- b) kuzingatia kanuni za lugha ili kuwasiliana kiubunifu kwa njia ya mazungumzo na maandishi,
- c) kujieleza kwa ufasaha katika miktadha mbalimbali,
- d) kusoma kwa ufasaha na kufahamu matini mbalimbali yaliyochapishwa na ya kidijitali na kutumia maarifa anayoyapata katika mazingira tofauti maishani,
- e) kutumia hati za kimaandishi na mfumo wa kidijitali kuwasiliana ipasavyo kwa kuzingatia mitindo na miundo husika katika miktadha mbalimbali,
- f) kuchangamkia matumizi ya Kiswahili kama lugha rasmi na ya taifa katika mawasiliano ya kila siku.

Mada	Mada Ndogo	Muda Uliopendekezwa
Kusikiliza na Kuzungumza	1.1.1 Matamshi Bora	2
	2.1.1 Maamkuzi na Maagano	2
	3.1.1 Vitendawili	2
	4.1.1 Maneno ya Upole	2
	5..1 Methali	2
	6.1.1Ushairi	2
	7.1.1 Nahau	2
	8.1.1Visawe	2
	9.1.1.1Mazungumzo ya Kimuktadha	2
	10.1.1 Tashbihi	2
	11.1.1 Masimulizi	2
Kusoma	1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	2
	2.2.1 Kusoma kwa Kina	2
	3.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	2
	4.2.1Kusoma kwa Mapana	2
	5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	2
	6.2.1Kusoma kwa Kina	2
	7.2.1 Kusoma kwa Mapana	3
	8.2.1 Kusoma kwa Ufahamu	2
	9.2.1 Kusoma kwa Mapana	2
	10.2.1. Kusoma Kidijitali	2
	11.2.1 Kusoma kwa Ufasaha	2

Kuandika	1.3.1 Insha ya Wasifu,	2
	2.3.1 Insha ya Masimulizi	2
	3.3.1 Kuandika kwa Tarakilishi	2
	4.3.1 Barua ya Kirafiki	2
	5.3.1 Insha za Maelezo	2
	6.3.1 Insha za Wasifu	2
	7.3.1 Insha za Maelezo	2
	8.3.1 Insha za Masimulizi	2
	9.3.1 Kuandika Maelezo	2
	10.3.1 Insha za Masimulizi	2
	11.3.1 Barua ya Kirafiki	2
Sarufi	1.4.1 Nomino	2
	1.4.2 Vitenzi	2
	1.4.3 Vivumishi	2
	2.4.1 Viwakilishi	2
	2.4.2 Vielezi	2
	3.4.1 Viunganishi	2
	3.4.2 Vihusishi	2
	3.4.3 Vihisishi	2
	4.4.1 Ngeli ya A-WA	4
	5.4.1 Ngeli ya U-I	4
	6.4.1 Ngeli ya LI-YA	4
	7.4.1 Ngeli ya KI-VI	4
	7.4.2 Ngeli ya LI-LI	4

	8.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi	4
	9.4.1 Vinyume vya Nomino	3
	10.4.1 Nyakati na Hali	4
	11.4.1 Ukanushaji	3
	11.4.2. Ukubwa na Udogo wa Nomino	2
	11.4.3 Udogo wa Nomino	2
	Jumla ya Vipindi	120

KUMBUKA:

Idadi ya vipindi vilivyopendekezwa kwa kila mada ndogo vinaweza kuwa vichache au vingi kutegemea na muktadha.

1.0 NYUMBANI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lirilopendekezwa
<p>1.1 Kusikiliza na Kuzungumza</p>	<p>1.1.1 Matamshi Bora</p> <p><i>Sauti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>p/b</i> • <i>t/d</i> • <i>k/g</i> • <i>ch/j</i> <p>(Vipindi 4)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua silabi zinazotokana na sauti <i>p/b, t/d, k/g, ch/j</i> katika maneno,</p> <p>b) kutamka silabi zinazotokana na sauti <i>p/b, t/d, k/g, ch/j</i>,</p> <p>c) kutamka vitanzandimi vinavyoundwa kwa silabi za sauti <i>p/b, t/d, k/g, ch/j</i>,</p> <p>d) kuunda vitanzandimi kutokana na sauti <i>p/b, t/d, k/g, ch/j</i>,</p> <p>e) kuchangamkia kukariri vitanzandimi vinavyoundwa kwa silabi za sauti zinazokaribiana</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua silabi za sauti lengwa (<i>p/b, t/d, k/g, ch/j</i>) kutokana na maneno kwenye vitabu, ubaoni au kwa kutumia vifaa vya kidijitali, • kusikiliza silabi za sauti lengwa zikitamkwa na mwalimu, mgeni mwalikwa au kutoka kwa vifaa vya kidijitali kama vile kinasasauti na rununu, • kutamka silabi za sauti lengwa na vitanzandimi akiwa na wenzake, • kusikiliza vitanzandimi vilivyoundwa kutokana na maneno yenye sauti lengwa vikikaririwa na mwalimu, mgeni mwalikwa au katika vifaa vya kidijitali (kwa mfano. <i>baba alivua papa katika bahari pana, kila Chacha akila hali chakula kikichacha</i>), • kuunda vitanzandimi vyepesi vinavyotokana na vitate husika akiwa na wenzake, 	<p>Matamshi bora yana umuhimu gani katika mawasiliano?</p>

		kimatamshi katika kuboresha matamshi yake.	<ul style="list-style-type: none"> • kuunda vitanzandimi kwenye vifaa vya kidijitali na kushirikiana na wenzake mitamboni kuvirekebisha, • kushiriki majadiliano kuhusu sababu za kukariri vitanzandimi maishani mwake. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala kuhusu matamshi bora. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusikiliza sauti. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoendelea kukariri vitanzandimi pia anapotoa muhtasari wa kifungu ili kupata kuelewa zaidi. • Ubunifu: mwanafunzi anaposhiriki katika kuunda vitanzandimi. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili maana na matumizi ya msamiati lengwa. • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuunda vitanzandimi pamoja na wenzake. • Uzalendo: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kutoka jamii mbalimbali katika kutamka silabi za sauti lengwa na vitanzandimi. 				
<p>Masuala mtambuko:</p> <p>Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoa maneno tofautitofauti kuunda vitanzandimi kwenye kifaa cha kidijitali na kuvirekebisha.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <p>Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya matamshi bora katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la <i>English</i>.</p>				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalumu Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.2 Kusoma	1.2.1 Kusoma kwa Ufahamu (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua msamiati wa suala lengwa uliotumika katika kifungu cha hadithi ili kuimarisha ufahamu, b) kutumia msamiati lengwa kwa usahihi katika sentensi, c) kutoa muhtasari wa ujumbe wa kifungu cha hadithi, d) kujenga mazoea ya usomaji bora katika maisha ya kila siku. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua msamiati wa nyumbani (k.v. <i>meza, sebule, balbu/globu, kizingiti, fremu, neti, tendegu, mtoto wa meza, mvungu, figa, kinu, tumbuu, kochi, kupiga deki</i>) uliotumiwa katika kifungu cha hadithi, • kushirikiana na wenzake kujadili maana na matumizi ya msamiati lengwa katika sentensi, • kuimba nyimbo zinazolenga msamiati lengwa, • kusoma kifungu kinachohusiana na suala lengwa kwenye kitabu au kwenye tarakilishi akiwa na wenzake, • kujibu maswali kutokana na kifungu alichosoma, • kutoa muhtasari wa ujumbe wa kifungu alichokisoma, • kumweleza mzazi au mlezi wake ujumbe wa kifungu alichokisoma. 	<p>Unazingatia nini ili kupata ujumbe katika kifungu cha hadithi?</p>

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotoa muhtasari wa kifungu na kujibu maswali ipasavyo.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake wanapojadili maana na matumizi ya msamiati lengwa katika sentensi.
- Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi na kusaidiana.

Masuala mtambuko:

Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotumia tarakilishi au projekta kuchora vifaa vya nyumbani kwa uangalifu.

Uhusiano na masomo mengine:

Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kusoma kwa ufahamu katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilibendekezwa
<p>1.3 Kuandika</p>	<p>1.3.1 Insha ya Wasifu</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua insha ya wasifu kwa kuzingatia muundo,</p> <p>b) kuandika insha ya wasifu kwa kuzingatia ujumbe, mtindo na muundo ufaao,</p> <p>c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya wasifu ili kujenga ubunifu wake.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kujadili na wenzake maana ya insha ya wasifu, • kutambua insha ya wasifu kwa kurejelea vielelezo vya insha vilivyoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • kujadili na wenzake mada ya insha na muundo wa insha ya wasifu, • kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake, • kuandika insha inayoeleza sifa za mtu kama vile mzazi au mlezi, rafiki, mwalimu au kiongozi yeyote kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati nadhifu, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa ubunifu, • kuandika insha ya wasifu mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini. 	<p>Je, unazingatia mambo gani unapoandika insha nzuri ya wasifu?</p>

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi kujadili mada na muundo wa insha ya wasifu.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika na kusambaza insha ya wasifu mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya wasifu.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kuandika insha ya wasifu kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati nadhifu, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili mada na muundo wa insha ya wasifu.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha na kukitunza.

Masuala mtambuko:

- Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli za kikundi pamoja na wenzake kwa amani.
- Haki za watoto: mwanafunzi anaposoma masuala kuhusu mambo ya nyumbani katika insha au kifungu.

Uhusiano na masomo mengine:

Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kuandika insha ya wasifu katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalumu Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.4 Sarufi	1.4.1 Nomino (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ul style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya nomino ili kuitofautisha na aina nyingine za maneno, b) kutambua nomino katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia nomino kwa njia sahihi katika sentensi, d) kuonea fahari matumizi ya nomino katika mawasiliano. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kueleza maana ya nomino, • kutambua nomino katika matini mbalimbali, • kushirikiana na wenzake kutoa mifano ya nomino, • kuchagua nomino kwenye tarakilishi, kuziburura na kuzitia kapuni akiwa na wenzake, • kutumia nomino kujaza nafasi katika sentensi, • kutumia nomino kutunga sentensi kwenye daftari na mtandaoni ili wenzake wazisome na kuzisahihisha. 	Je, ni vitu gani unavyoweza kupata katika mazingira yako?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua nomino na kutunga sentensi mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia nomino.

Maadili:

- Uadilifu: mwanafunzi anaposahihisha sentensi zilizoandikwa na mwenzake kwa uaminifu.
- Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kueleza maana ya nomino bila ubaguzi.
- Uzalendo: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kutoka jamii mbalimbali katika kutekeleza shughuli za kikundi.

Masuala mtambuko:

Mahusiano ya kijamii: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu masuala ya nyumbani.

Uhusiano na masomo mengine:

Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya nomino katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
1.4 Sarufi	1.4.2 Vitenzi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya vitenzi ili kuvitofautisha na aina nyingine za maneno, b) kutambua vitenzi katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia vitenzi ipasavyo katika mawasiliano, d) kuonea fahari matumizi ya vitenzi katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kwa amani kueleza maana ya vitenzi, • kushirikiana na wenzake kutoa mifano ya vitenzi katika kadi za maneno, kapu maneno, ubao, vifaa vya kidijitali n.k, • kutambua vitendo vinavyofanyika katika picha au michoro, • kuigiza vitenzi mbalimbali akishirikiana na wenzake, • kutumia vitenzi kujaza nafasi kwenye sentensi na kifungu kifupi, • kutumia vitenzi mbalimbali kutunga sentensi daftarini au mtandaoni kwa kuzingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali, • kuwashirikisha wenzake katika kuzisahihisha sentensi zake na kumpa maoni kwa heshima. 	Ni shughuli gani unazofanya kila siku?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua vitenzi na kutunga sentensi mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vitenzi. 				

Maadili:

- Amani: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kueleza maana ya vitenzi.
- Heshima: mwanafunzi anapoheshimu wenzake wanaposhiriki katika kutoa mifano ya vitenzi na kuigiza vitenzi mbalimbali.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapochukua nafasi mbalimbali katika maigizo ya vitenzi mbalimbali.

Masuala mtambuko:

Haki za watoto: mwanafunzi anaposikiliza na kutunga sentensi kuhusu nyumbani na masuala ya watoto.

Uhusiano na masomo mengine:

Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya vitenzi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Liliopendekezwa
1.4 Sarufi	1.4.3 Vivumishi (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kueleza maana ya kivumishi ili kukitofautisha na aina nyingine za maneno,</p> <p>b) kutambua vivumishi katika kundi la maneno na sentensi,</p> <p>c) kutumia vivumishi ipasavyo katika sentensi na kifungu,</p> <p>d) kuonea fahari matumizi ya vivumishi katika sentensi.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kueleza maana ya kivumishi, • kutambua vivumishi katika kundi la maneno aliyopewa (<i>kwa mfano, -zuri, -baya, -refu, -fupi, -eusi, -eupe, n.k</i>), • kuchagua vivumishi kwenye tarakilishi, kuviburura na kuvitia kapuni akiwa na wenzake, • kutumia vivumishi kujaza nafasi katika sentensi, • kutumia vivumishi kutunga sentensi daftariini na mtandaoni akizingatia masuala mtambuko mbalimbali yakiwemo masuala ya usalama wa mtandaoni, usawa wa kijinsia, usalama wa nyumbani, mahusiano ya kijamii, n.k, • kuandika aya fupi akitumia vivumishi mbalimbali, • kuwasomea au kuwasambazia wenzake kazi yake ili kuitolea maoni kwa heshima na upendo. 	<p>Ni sifa zipi unazoweza kutambua katika nomino mbalimbali?</p>

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua vivumishi na kutunga sentensi mtandaoni.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vivumishi na kuvitungia sentensi sahihi.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za vikundi.
- Upendo: mwanafunzi anapowatolea wenzake maoni kuhusu kazi zao.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutambua vivumishi katika kundi la maneno.

Masuala mtambuko:

Utunzi na usalama wa watoto: mwanafunzi anapoingiliana na wenzake katika shughuli za ujifunzaji.

Uhusiano na masomo mengine:

Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya vivumishi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.

2.0 NIDHAMU MEZANI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
2.1 Kusikiliza na Kuzungumza	2.1.1 Maamkuzi na Maagano (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua aina mbalimbali za maamkuzi na maagano katika mawasiliano, b) kueleza maamkuzi na maagano yanayotumika katika miktadha mbalimbali, c) kutumia aina mbalimbali za maamkuzi na maagano katika mawasiliano, d) kuchangamkia maamkuzi na maagano katika mahusiano. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua maamkuzi (<i>U mzima? U hali gani? Alamsiki, Lala unono, Siku njema</i>) kutoka kwenye chati, ubao au vifaa vya kidijitali, michoro na picha, • kushiriki mjadala na mwenzake kuhusu maamkuzi na maagano yanayolengwa na matumizi yake, • kushirikiana na wenzake kuigiza maamkuzi na maagano lengwa, • kutazama watu wakiamkuana na kuagana katika vifaa vya kidijitali, • kuambatanisha maamkuzi na maagano na majibu sahihi daftarini au kwenye tarakilishi, • kujadiliana na mzazi au mlezi wake kuhusu maamkuzi na maagano yanayotumiwa katika jamii yao. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, watu husalimiana na kuagana vipi katika jamii yako? 2. Kuamkua na kuaga watu kuna umuhimu gani?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuigiza maamkuzi na maagano.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kujifunza maagano na maamkuzi.
- Kujiamini: mwanafunzi anapotumia maamkuzi na maagano ipasavyo.

Maadili:

- Heshima: inaimarishwa anapoigiza maamkuzi na maagano.
- Upendo: anaposhiriki katika mjadala na wenzake kwa kutumia maamkuzi na maagano yafaayo.
- Umoja: unaimarisha uhusiano mwema baina yao wanapofanya shughuli za kikundi.

Masuala mtambuko:

- Elimu ya amani: inakuzwa mwanafunzi anapoamkuana na kuagana na wenzake.
- Umoja wa kijamii: unakuzwa mwanafunzi anapomuamkua na kumuaga mwenzake kutoka jamii mbalimbali.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya maamkuzi na maagano katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la nidhamu mezani na masuala yanayofunzwa katika somo la *Agriculture*

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
2.2 Kusoma	2.2.1 Kusoma kwa Kina (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kamusi ili kuitofautisha na vitabu vingine, b) kutumia kamusi ipasavyo kutafuta maana za maneno asiyoyajua ili kukuza msamiati wake, c) kuchangamkia umuhimu wa kamusi katika kukuza msamiati wake.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kujadiliana na wenzake kuhusu maana na matumizi ya kamusi, • kujadiliana na wenzake kuhusu mpangilio wa maneno katika kamusi, • kutumia kamusi kutafuta maana za maneno mbalimbali akiwa na wenzake, • kutumia mtandao kusikiliza na kusoma maelezo kuhusu msamiati anaotafutia maana. 	Unazingatia nini unapotafuta maneno katika kamusi?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: unakuzwa mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutafuta maana za maneno. • Ujuzi wa kidijitali: unakuzwa mwanafunzi anapotumia mtandao kutafuta maana za maneno. • Hamu ya ujifunzaji: inakuzwa mwanafunzi anapoanza kutumia kamusi kutafuta maana za maneno. 				
<p>Maadili: Uzalendo: unakuzwa mwanafunzi anapotangamana na wenzake kutoka sehemu mbalimbali katika kutekeleza shughuli za kikundi.</p>				
<p>Masuala mtambuko: Usalama mtandaoni: unakuzwa mwanafunzi anapotumia mtandao kusikiliza na kusoma maelezo kuhusu msamiati asioujua.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya matumizi ya kamusi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la <i>English</i>. • Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la nidhamu mezani na masuala yanayofunzwa katika somo la <i>Agriculture</i> 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
2.3 Kuandika	2.3.1 Insha ya Masimulizi (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) kutambua insha ya masimulizi kwa kuzingatia muundo, b) kuandika insha ya masimulizi inayozingatia mada, ujumbe, mtindo na muundo ufaao, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya masimulizi ili kukuza ubunifu wake. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua insha ya masimulizi kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • kushiriki na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya masimulizi, • kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake, • kuandika insha inayosimulia kisa kinachohusu nidhamu mezani kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu, • kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Insha ya masimulizi inahusu nini? 2. Je, unazingatia nini unapoandika insha ya masimulizi?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoyatafakari maswali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi.

Maadili:

Heshima: mwanafunzi anapothamini mchango wa wenzake katika kikundi.

Masuala mtambuko:

Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anapokuza uraia wema kwa kufanya shughuli ya kikundi na wenzake na kuthamini mchango wao.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya insha ya masimulizi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la nidhamu mezani na masuala yanayofunzwa katika somo la *Agriculture*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi lililopendekezwa
2.4 Sarufi	2.4.1 Viwakilishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kiwakilishi ili kukibainisha, b) kutambua viwakilishi katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia viwakilishi ipasavyo katika sentensi, d) kuonea fahari matumizi ya viwakilishi katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kueleza maana ya viwakilishi, • kutambua viwakilishi katika kundi la maneno aliyopewa, • kuchagua viwakilishi kwenye tarakilishi, kuviburura na kuvitia kapuni akiwa na wenzake, • kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viwakilishi mwafaka (<i>huyu, hao, huyo, hao</i>), • kutumia viwakilishi kutunga sentensi daftarini au mtandaoni kwa kuzingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali, • kuwasomea au kuwasambazia wenzake sentensi zake ili kuzitathmini. 	Ni maneno gani yanayoweza kutumika badala ya nomino?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua viwakilishi na kutunga sentensi mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia viwakilishi. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viwakilishi na kuvitungia sentensi sahihi. 				

Maadili:

- Amani: mwanafunzi anapotangamana na wenzake katika shughuli za kikundi.
- Heshima: mwanafunzi anapothamini mchango wa wenzake katika shughuli za kikundi.

Masuala mtambuko:

Elimu kwa maendeleo endelevu: anapotumia viwakilishi ipasavyo katika mawasiliano ya kila siku.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya viwakilishi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la nidhamu mezani na masuala yanayofunzwa katika somo la *Agriculture*

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Liliopendekezwa
2.4 Sarufi	2.4.2 Vielezi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kielezi ili kukibainisha, b) kutambua vielezi katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia vielezi ipasavyo katika mawasiliano, d) kuonea fahari matumizi ya vielezi katika sentensi.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kueleza maana ya vielezi (<i>k.v polepole, haraka, sana, vizuri, kisheria, jana, shuleni, uwanjani</i>), • kutambua vielezi katika kundi la maneno aliyopewa katika kadi za maneno, chati, mti maneno, ubao, vifaa vya kidijitali n.k, • kuchagua vielezi kutoka kwenye kundi la maneno kwa kutumia tarakilishi kwa kuviburura na kuvitia kapuni akiwa na wenzake, • kuigiza vielezi mbalimbali panapofaa akishirikiana na wenzake, • kutumia vielezi mwafaka kujaza nafasi katika sentensi, • kutumia vielezi kutunga sentensi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akizingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali, • kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu sentensi zake ili kuzitolea maoni. 	Unafanyaje shughuli zako za kila siku?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua vielezi na kutunga sentensi mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vielezi na kuviigiza.
- Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vielezi na kuvitungia sentensi sahihi.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposikiliza vielezi vinavyotolewa na wenzake kwa makini.
- Upendo: mwanafunzi anapoigiza akishirikiana na wenzake kwa zamu.

Masuala mtambuko:

Haki za watoto: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa akizingatia vielezi.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya vielezi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la nidhamu mezani na masuala yanayofunzwa katika somo la *Agriculture*.

3.0 MAVAZI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.1 Kusikiliza na Kuzungumza	3.1.1 Vitendawili (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua vitendawili kwenye matini, b) kutega na kutegua vitendawili ili kukuza uwazaji kina, c) kuchangamkia matumizi ya vitendawili maishani. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutafiti maana ya kitendawili kwenye kamusi, vitabuni au mtandaoni akiwa na wenzake, • kutambua vitendawili katika chati, ubao au katika vifaa vya kidijitali (<i>k.m. Nifungue nikufunike (Mwavuli)</i>); • kusikiliza vitendawili vikitegwa na kuteguliwa kupitia vyombo vya kidijitali. • kushiriki katika kutega na kutegua vitendawili akiwa na wenzake, • kujadiliana na mzazi au mlezi wake kuhusu vitendawili vinavyotegwa katika jamii yao. 	Je, unazingatia nini unapotega na kutegua vitendawili?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kutega na kutegua vitendawili kwenye vikundi. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapofikiria kuhusu majibu ya vitendawili. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vyombo vya kidijitali kusikiliza vitendawili vikitegwa na kuteguliwa. • Kujiamini: mwanafunzi anapotega na kutegua vitendawili ipasavyo. 				

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anachangamkia maoni ya wenzake darasani.
- Umoja: mwanafunzi anapofanya kazi ya kutega na kutegua vitendawili pamoja na wenzake kwa vikundi.

Masuala mtambuko:

Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapofanya kazi ya kutega na kutegua vitendawili pamoja na wenzake katika kikundi.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya vitendawili katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mavazi na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies* na *Creative Arts*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.2 Kusoma	3.2.1 Kusoma kwa Ufasaha (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kujadili vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha, b) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia matamshi bora, c) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia kiwango kifaacho cha sauti, d) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia kasi ifaayo, e) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuambatanisha ishara zifaazo, f) kuchangamkia kusoma kwa ufasaha ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> ● kushirikiana na wenzake kujadili vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha, ● kusikiliza na kutazama mwalimu, mgeni mwalikwa, mwanafunzi mwenzake au video za watu wanaosoma makala kwa ufasaha (k.v <i>hotuba na habari</i>), ● kujadili na wenzake vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha vilivyozingatiwa katika usomaji alioutazama, ● kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia matamshi bora akiwa na wenzake, ● kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia kiwango kifaacho cha sauti (k.v <i>kiwango cha sauti na kiimbo</i>), ● kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia kasi ifaayo (<i>maneno sahihi yasiyopungua 60 kwa dakika</i>) ili wenzake wamtotee maoni, 	Unazingatia nini ili kuweza kusoma kifungu cha hadithi ipasavyo?

			<ul style="list-style-type: none"> ● kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa anaposoma (k.v <i>ishara za uso na mikono</i>), ● kusoma hadithi kuhusu masuala mtambuko mbalimbali kutoka kwenye vitabu, vifaa vya kidijitali, n.k akizingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kusoma kifungu cha hadithi. ● Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusoma vifungu cha hadithi kuhusu masuala mtambuko mbalimbali. ● Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafuta hadithi mbalimbali na kuzisoma kwa kuzingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kusoma kifungu cha hadithi. ● Upendo: mwanafunzi anapowashirikisha wengine katika matumizi ya vifaa vya kidijitali darasani. ● Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali. 				
<p>Masuala mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Stadi za maisha: mwanafunzi anapomudu kuzitumia sauti lengwa ipasavyo, ukakamavu wake unajengeka. ● Uraia: mwanafunzi anapowathamini wenzake wanaposhirikiana kutamka sauti lengwa katika kikundi. 				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kusoma kwa ufasaha katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la <i>English</i>. ● Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mavazi na masuala yanayofunzwa katika somo la <i>Social Studies</i> na <i>Creative Arts</i>. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.3 Kuandika	3.3.1 Kuandika kwa Tarakilishi (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kutambua sehemu mbalimbali za tarakilishi zinazotumika kupigia chapa, kufungua na kufunga tarakilishi ili kuandika kazi na kuihifadhi, kuandika suala lengwa kwa kutumia tarakilishi, kuhariri kazi yake kwa kuzingatia uakifishaji ufaao, kuhifadhi kazi aliyoiandika kwenye tarakilishi, kujenga mazoea ya kuandika kwa kutumia tarakilishi na kuhifadhi kazi yake ya maandishi. 	<p>Mwanafunzi aeleekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> kutambua sehemu za kimsingi za tarakilishi za kupigia chapa akiwa na wenzake (k.v <i>kiibodi, kipanya, kiwambo, kitufe</i> na <i>faili</i>), kuzingatia hatua za kufungua na kufunga tarakilishi, kuandika suala lengwa kwa kutumia tarakilishi akizingatia chapa koza, italiki na kupigia mistari panapofaa, kuandika aya kuhusu mavazi katika tarakilishi na kuihariri, kutumia mtandao kusambaza kazi aliyoandika ili wenzake na mwalimu waitathmini, kuhifadhi kazi yake kwenye faili ya tarakilishi. 	<p>Je, unazingatia nini unapoandika kwa kutumia tarakilishi?</p>

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika vikundi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kuandika na kuhifadhi kazi yake kwenye faili.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotagusana na vyombo vya kidijitali kama vile kutumia tarakilishi na kipakatalishi.

Maadili:

- Ushirikiano: mwanafunzi anapotambua sehemu za kimsingi za tarakilishi za kupiga chapa akiwa na wenzake.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anaweza kutumia na kuhifadhi vifaa vya kidijitali ifaavyo.

Masuala mtambuko:

Usalama wa mtandaoni: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali anazingatia kuingia mitandaoni iliyo salama.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya matumizi ya tarakilishi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *Science and Technology*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mavazi na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.4 Sarufi	3.4.1 Viunganishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kiunganishi ili kukibainisha, b) kutambua viunganishi katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia viunganishi kwa njia sahihi katika mawasiliano, d) kuonea fahari matumizi ya viunganishi katika sentensi.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kueleza maana ya viunganishi, • kutambua viunganishi katika kundi la maneno aliyopewa (<i>k.v na, pia, kwa sababu, lakini</i>), • kutafiti vitabuni au mtandaoni ili kutoa mifano mbalimbali ya viunganishi, • kutumia viunganishi kujaza nafasi katika sentensi, • kutumia viunganishi kutunga sentensi daftarini au mtandaoni kwa kuzingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali, • kumsomea mzazi au mlezi wake sentensi alizozitunga. 	Je, kwa nini ni muhimu kutumia viunganishi katika mawasiliano?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua viunganishi na kutunga sentensi mtandaoni. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua viunganishi na kuvitungia sentensi sahihi. 				

Maadili:

- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kueleza maana ya viunganishi na kuvitungia sentensi.
- Uadilifu: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kuchagua viunganishi kutoka kwenye kundi la maneno na kuvitia kapuni.

Masuala mtambuko:

Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli ya kikundi pamoja na wenzake wa jamii tofauti.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya viunganishi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mavazi na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies* na *Creative Arts*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.4 Sarufi	3.4.2 Vihusishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kihusishi ili kukibainisha, b) kutambua vihusishi katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia vihusishi ipasavyo katika sentensi, d) kuonea fahari matumizi ya vihusishi katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: • kushirikiana na wenzake kueleza maana ya vihusishi na kuvitolea mifano (k.m <i>karibu na, mbali na, juu ya, chini ya, nje ya na ndani ya</i>), • kutambua vihusishi katika kundi la maneno aliyopewa, • kuchagua vihusishi kwenye kundi la maneno katika tarakilishi, kuviburura na kuvitia kapuni akiwa peke yake au kwenye vikundi, • kutumia vihusishi kutunga sentensi daftarini au mtandaoni kwa kuzingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali, • kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu sentensi alizotunga ili kuzitathmini.	Vihusishi vina umuhimu gani katika mawasiliano?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: wanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua vihusishi na kutunga sentensi mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vihusishi. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vihusishi na kuvitungia sentensi sahihi. 				

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapothamini mchango wa wenzake katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutambua vihusishi na kuvitungia sentensi mtandaoni.

Masuala mtambuko:

Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli ya kikundi pamoja na wenzake wa jamii tofauti.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya vihusishi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mavazi na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies* na *Creative Arts*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
3.4 Sarufi	3.4.3 Vihisishi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kihisishi ili kukibainisha, b) kutambua vihisishi katika kundi la maneno na sentensi, c) kutumia vihisishi ipasavyo katika sentensi, d) kuonea fahari matumizi ya vihisishi katika miktadha mbalimbali.	Mwanafunzi aelekezwe, <ul style="list-style-type: none"> • kueleza maana ya vihisishi na kuvitolea mifano (k.m <i>Lo!, Ala!, Salalee!, Mama ee!, Oyee!</i> na <i>Aha!</i>) akishirikiana na wenzake, • kutambua vihisishi katika kundi la maneno, • kutambua alama ya hisi (!) inayoambatanishwa na vihisishi, • kutumia vihisishi kujaza nafasi katika sentensi, • kutumia vihisishi kutunga sentensi kwenye daftari akizingatia suala lengwa na masuala mtambuko mbalimbali, • kutumia vihisishi kutunga kifungu kifupi daftarini au mtandaoni ili wenzake wakisome na kukitathmini. 	Kutumia vihisishi katika mawasiliano kuna umuhimu gani?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala, kazi za vikundi na mawasiliano mtandaoni. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi unapotumia vifaa vya kidijitali katika kutambua vihisishi na kutunga sentensi. • Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia vihisishi. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua vihisishi na kuvitungia sentensi sahihi. 				

Maadili:

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapochagua vihisishi kwenye kundi la maneno katika tarakilishi na kuvitia kapuni.
- Umoja:mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kueleza maana ya vihisishi na kuvitolea mifano.

Masuala mtambuko:

- Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli ya kikundi pamoja na wenzake wa jamii tofauti.
- Uwazaji wa kina: mwanafunzi anapotumia vihisishi kutunga sentensi mtandaoni ili wenzake wazitathmini.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya vihisishi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mavazi na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies* na *Creative Arts*.

4.0 DIRA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
4.1 Kusikiliza na Kuzungumza	4.1.1 Maneno ya Upole (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua maneno ya upole yanayotumiwa katika mawasiliano, b) kutumia maneno ya upole katika mawasiliano, c) kuthamini matumizi ya maneno ya upole katika mawasiliano. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua na kueleza maana ya maneno ya upole (k.m <i>kwenda msalani, kwenda haja kubwa, kwenda haja ndogo, kuendesha na kujifungua</i>) katika chati, mti maneno, kapu maneno, ubao, vyombo vya kidijitali, • kushiriki katika kujadili maneno ya upole akiwa na wenzake, • kutazama maigizo kuhusu matumizi ya maneno ya upole katika video na mitandaoni, • kushiriki katika maigizo yanayohusu matumizi ya maneno ya upole, • kutumia maneno ya upole katika sentensi. 	Kutumia maneno ya upole kuna umuhimu gani katika mawasiliano?
Umilisi wa kimsingi unaokuzwa: <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na kuigiza katika kikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vyombo vya kidijitali katika ujifunzaji. • Kujiamini: mwanafunzi anapofaulu kutambua maneno ya upole na kuyatumia katika kutunga sentensi. 				

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapotambua nakutumia maneno ya upole katika chati maneno.
- Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika vikundi kwa amani.

Masuala mtambuko:

Umoja wa kijamii: mwanafunzi anapojadiliana na kushirikiana na wenzake katika shughuli za vikundi kwa upole na amani.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha lugha ya upole katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English* na *Religious Education*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la dira na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p>4.2 Kusoma</p>	<p>4.2.1 Kusoma kwa Mapana</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua na kufungua faili iliyo na kifungu cha kusoma, b) kutambua na kuzingatia hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali, c) kusakura matini kwenye tovuti salama ili kupata vifungu vya kusoma vyenye suala lengwa, d) kutumia vifaa vya kidijitali kwa urahisi kupata matini yanayolengwa, e) kuchangamkia matumizi ya vifaa vya kidijitali katika kutafuta na kusoma ujumbe ili kuimarisha maarifa yake. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua na kuzingatia hatua za kiusalama (<i>k.m. kutowasiliana na watu asiowajua, kuwajibika anaposakura tovuti mbalimbali</i>) kutoka kwenye chati au kwenye tarakilishi na mitandao, • kutambua jina la faili lengwa kwenye tarakilishi na kufanya mazoezi ya kufungua na kufunga, • kutambua mitandao salama yenye matini inayoafiki kiwango na mahitaji yake, • kutambua umuhimu wa kutoa habari kwa mwalimu, mzazi au mlezi wake endapo atapata ujumbe kutoka kwa watu asiowajua mtandaoni na kutowasiliana nao, • kutafuta maana za maneno kuhusu suala lengwa kwenye kamusi au mtandaoni, 	<p>Ni hatua zipi za kiusalama unazofaa kuzingatia unapotumia mtandao?</p>

			<ul style="list-style-type: none"> • asikilize matamshi na maelezo kuhusu anachokisoma mtandaoni panapowezekana, • kutoa habari kuhusu matini aliyosoma kwa muhtasari na kujibu maswali katika maandishi au mazungumzo na wenzake. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutafuta, kusakura na kusoma. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafuta matini ya kusoma kwenye tarakilishi na mitandaoni. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali na kuzingatia mitandao salama. • Uadilifu: mwanafunzi anapotoa habari kwa mwalimu au mlezi apatapo ujumbe kutoka kwa watu asiowajua mtandoni. 				
<p>Masuala mtambuko: Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotambua mitandao salama yenye matini inayoafiki kiwango na mahitaji yake.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kusoma kwa mapana katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la <i>English</i>. • Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la dira na masuala yanayofunzwa katika somo la <i>Social Studies</i>. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<p>4.3 Kuandika</p>	<p>4.3.1 Barua ya Kirafiki</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua barua ya kirafiki kwa kuzingatia muundo wake,</p> <p>b) kujadili umuhimu wa barua ya kirafiki katika mawasiliano,</p> <p>c) kuandika barua ya kirafiki inayozingatia mada kwa kufuata kanuni zifaazo,</p> <p>d) kuchangamkia utunzi wa barua ya kirafiki katika mawasiliano.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua barua ya kirafiki kwa kurejelea vielelezo vya barua za kirafiki zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • kujadiliana na wenzake kuhusu umuhimu wa barua za kirafiki katika mawasiliano, • kujadili na wenzake mada ya barua ya kirafiki na vipengele vyake/ yale yanayofaa kujumuishwa, • kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake, • kuandika barua ya kirafiki kwa rafiki, ndugu, mzazi, n.k kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu, • kuwasomea wenzake na mwalimu barua yake ili waitathmini. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, unazingatia nini ili kuandika barua nzuri ya kirafiki? 2. Barua za kirafiki inashughulikia masuala gani?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika barua ya kirafiki.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kuandika barua ya kirafiki kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu.

Maadili:

- Upendo: mwanafunzi anapoitathmini kazi ya wenzake.
- Heshima: mwanafunzi anapojadili umuhimu wa kuandika barua za kirafiki.

Masuala mtambuko:

Mahusiano ya kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake wa jamii tofautitofauti kujadili umuhimu wa barua za kirafiki katika mawasiliano.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kuandika barua ya kirafiki katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la dira na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
4.4 Sarufi	4.4.1 Ngeli ya A-WA (Vipindi 4)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya A-WA, b) kutambua nomino katika ngeli ya A-WA ili kuzitofautisha na nomino katika ngeli nyingine, c) kutunga sentensi akitumia nomino za ngeli ya A-WA katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya A-WA katika mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kueleza maana ya ngeli za nomino akiwa na wenzake, • kutaja mifano ya nomino akiwa na wenzake, • kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya A - WA katika umoja na wingi, • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya A-WA kwenye sentensi alizosoma, • kushiriki katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya A-WA kutoka kwenye kikapu au boksi na kisha kuzisoma, • kutambua nomino za ngeli ya A-WA katika umoja na wingi katika matini, • kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viambishi vya umoja na wingi wa nomino katika ngeli ya A-WA, • kuunda sentensi sahihi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akitumia nomino za ngeli ya A-WA katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, 	<p>Ni nini kinakuwezesha kutambua nomino za ngeli ya A-WA?</p>

			<ul style="list-style-type: none"> kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu sentensi alizozitunga ili kuzitathmini. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake na kuandika nomino za ngeli ya A-WA katika umoja na wingi. Pia anaposhirikiana na wenzake katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya A-WA kutoka kikapuni. Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi akitumia nomino za ngeli ya A-WA katika umoja na wingi. Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua nomino. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza kifaa cha kidijitali anachotumia. Heshima: mwanafunzi anapothamini mchango wa wenzake katika kuandika maneno ya ngeli ya A-WA. Amani: mwanafunzi anapowasiliana na wenzake kutoka sehemu mbalimbali kwa kuonyesha upendo akitumia nomino za ngeli ya A-WA. 				
<p>Masuala mtambuko:</p> <ul style="list-style-type: none"> Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli ya kuandika umoja na wingi wa nomino pamoja na wenzake. Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusoma sentensi zilizotungwa kutokana na nomino za ngeli ya A-WA kwa kuzingatia hatua za kiusalama. 				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya ngeli za nomino katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la <i>English</i>. Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la dira na masuala yanayofunzwa katika somo la <i>Social Studies</i>. 				

5.0 USHAURI-NASAHA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
5.1 Kusikiliza na Kuzungumza	5.1.1 Methali (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kutambua methali zinazohusu malezi katika matini tofautitofauti, kueleza maana za methali kuhusu malezi, kutumia methali zinazohusu malezi katika mawasiliano, kuchangamkia matumizi ya methali katika miktadha mbalimbali. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> kutambua methali kuhusu malezi (k.v <i>mtoto umleavyo ndivyo akuavyo, mtoto wa nyoka ni nyoka na mtoto hutazama kisogo cha nina</i>) kutoka kwa orodha ya methali, chati au mtandaoni, kueleza maana za methali kuhusu malezi akiwa na wenzake, kukamilisha methali kuhusu ushauri nasaha, kutumia methali kuhusu ushauri nasaha katika kifungu kifupi na masimulizi akiwa na wenzake kushirikiana na mzazi au mlezi wake kutambua methali kuhusu malezi katika jamii yao. 	<ol style="list-style-type: none"> Ni methali gani zinazohusu malezi? Methali hutumiwa kufanya nini?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapohusishwa katika kazi ya vikundi. Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia mtandao kutambua methali. Kujiamini: mwanafunzi anapotumia methali kujieleza. 				

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutaja na kueleza maana za methali na kuthamini mchango wao.
- Uwajibikaji: anapowasiliana na mzazi au mlezi akitumia methali zinazohusu malezi katika miktadha mbalimbali.
- Uzalendo: mwanafunzi anapotambua methali kuhusu malezi katika jamii yake na za wenzake.

Masuala mtambuko:

- Ushauri nasaha: mwanafunzi anaposoma methali zinazohusu malezi mema.
- Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake wa sehemu mbalimbali kueleza maana za methali kuhusu malezi kwa amani.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya methali katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la ushauri nasaha na masuala yanayofunzwa katika somo la *Religious Education*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
5.2 Kusoma	5.2.1 Kusoma kwa Ufahamu <i>Shairi</i> (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya shairi, ubeti na mshororo ili kuvibainisha, b) kusoma shairi kwa ufasaha kwa kuzingatia ujumbe, c) kutambua beti na mishororo katika shairi, d) kutambua shairi kutokana na umbo lake, e) kufurahia kutumia lugha ya ushairi anapozungumzia ushairi.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua shairi, beti na mishororo katika matini mbalimbali kama vile vitabu, chati na vilevile kwa kutumia tarakilishi, • kushiriki katika majadiliano kuhusu maana za shairi, ubeti na mishororo, • kusoma akizingatia msamiati wa suala lengwa, • kusikiliza mashairi yanayokaririwa kwenye vifaa vya kidijitali, • kusoma au kukariri shairi kwa mahadhi mbalimbali akizingatia ujumbe, • kushiriki mjadala kuhusu ujumbe unaojitokeza kwenye shairi, • kusoma mashairi kwenye mitandao. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unaufahamu msamiati gani wa ushairi? 2. Mashairi yanaweza kuwasilisha ujumbe gani?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kazi za vikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kufanikisha somo. • Kujiamini: mwanafunzi anapoimba au kukariri shairi. 				

Maadili:

Umoja: mwanafunzi anaposhirikikiana na wenzake katika majadiliano yanayohusu shairi bila ubaguzi.

Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kufanikisha somo kwa uangalifu.

Masuala mtambuko:

Masuala ya kijinsia: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake kusoma na kukariri mashairi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya nyimbo na ushairi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English, Creative Arts* na *Religious Education*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la ushauri nasaha na masuala yanayofunzwa katika somo la *Religious Education*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi yaliyopendekezwa
5.3 Kuandika	5.3.1 Insha ya Maelezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vifungu vya maelezo katika matini, b) kuandika insha ya maelezo kwa kufuata kanuni zifaazo, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya maelezo ili kujenga ubunifu wake.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua vifungu vya maelezo vilivyoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake, • kuandika insha ya maelezo kuhusu suala lengwa (ushauri-nasaha) akitumia vivumishi na vielezi vifaavyo, kutoa picha dhahiri kuhusu anachokielezea akizingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu, • kushiriki na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya maelezo, • kuandika insha ya maelezo daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali na kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu ili kuitathmini. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Insha ya maelezo inahusu nini? 2. Unazingatia nini unapoandika insha ya maelezo?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi wanaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusambaza insha mtandaoni. • Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo. 				

Maadili:

- Uadilifu: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika na kusambaza kazi yake mtandaoni kwa uangalifu.
- Upendo: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake insha aliyoiandika ili kuitathmini.

Masuala mtambuko:

Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapofanya shughuli ya kujadili mada na muundo wa insha ya maelezo pamoja na wenzake.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya uandishi wa insha ya maelezo katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la ushauri nasaha na masuala yanayofunzwa katika somo la *Religious Education*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
5.4 Sarufi	5.4.1 Ngeli ya U-I (Vipindi 4)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-I, b) kutambua nomino katika ngeli ya U-I ili kuzitofautisha na nomino katika ngeli nyingine, c) kuunda sentensi akitumia nomino za ngeli ya U-I, katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya U-I katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya U-I katika umoja na wingi, • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya U-I kwenye sentensi alizosoma, • kushiriki katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya U-I kutoka kwenye kikapu au boksi na kisha kuzisoma, • kutambua nomino katika ngeli ya U-I kwenye kadi, mti maneno, tarakilishi au kapu maneno, • kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viambishi vya umoja na wingi wa nomino katika ngeli ya U-I, • kuunda sentensi sahihi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akitumia nomino za ngeli ya U-I katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, • kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu sentensi alizozitunga ili kuzitathmini. 	Nomino zinazorejelea mimea na vitu vya kimaumbile ni zipi?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika vikundi kuandika nomino za ngeli ya U-I katika umoja na wingi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi sahihi kwa kutumia nomino za ngeli ya U-I katika umoja na wingi.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapowaza kwa kina kuhusu nomino zilizo katika ngeli ya U-I.

Maadili:

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza tarakilishi na vifaa vingine anavyotumia.
- Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kuorodhesha nomino kuhusu suala lengwa.
- Heshima: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za kikundi.

Masuala mtambuko:

- Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapozingatia hatua za kiusalama kutambua nomino za ngeli ya U-I kwenye tarakilishi.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya ngeli za nomino katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la ushauri nasaha na masuala yanayofunzwa katika somo la *Religious Education*.

6.0 BENDERA YA TAIFA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.1 Kusikiliza na Kuzungumza	6.1.1 Shairi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kukariri au kuimba shairi kwa kuzingatia matamshi na mahadhi mbalimbali, b) kueleza maana ya msamiati uliotumiwa katika shairi, c) kutumia msamiati uliotumiwa katika shairi ili kuboresha mawasiliano, d) kueleza ujumbe wa shairi ili kudhihirisha ufahamu wake, e) kuchangamkia ushairi kama njia ya kujieleza kwa ufasaha. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kukariri shairi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia matamshi na mahadhi mbalimbali, • kusikiliza shairi kuhusu suala lengwa likikaririwa au kuimbwa na mwalimu, mgeni mwalikwa (mghani) au kupitia vifaa vya kidijitali, • kushirikiana na wenzake kukariri au kuimba shairi kwa mahadhi mbalimbali, • kutambua msamiati uliotumika katika ushairi kuhusu maadili (k.v. <i>uhuru, bendera, rangi za bendera, kupandisha na kushukisha bendera</i>) na kueleza akiwa peke yake au kwa kushirikiana na wenzake, • kushirikiana na wenzake kujadili ujumbe katika shairi, • kujibu maswali yanayotokana na shairi alilosikiliza, aliloimba au kukariri. 	Mashairi yana umuhimu gani katika jamii?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli za vikundi kukariri na kuimba shairi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposikiliza shairi lililorekodiwa likikaririwa kupitia vyombo vya kidijitali.
- Kujiamini: mwanafunzi anapojenga umilisi huu anapokariri shairi.

Maadili:

- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili ujumbe na matukio katika shairi na kuheshimu mchango wao.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anaposhiriki majukumu tofautitofauti katika vikundi na kufuata mafunzo katika shairi.

Masuala mtambuko:

Mshikamano wa kitaifa: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kukariri shairi kuhusu bendera ya taifa kwa mahadhi na kutambua msamiati uliotumika.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya ushairi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la bendera ya taifa na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilizopendekezwa
6.2 Kusoma	6.2.1 Kusoma kwa Kina (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kusoma makala kwa kuzingatia vipengele mbalimbali vinavyoyajenga, b) kusoma na kutambua umuhimu wa ujumbe wa makala husika, c) kufurahia kusoma makala mbalimbali ili kukuza ufahamu.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kusoma makala ya aina mbalimbali (k.m <i>hadithi fupi, michezo mifupi, mashairi mafupi</i>) akizingatia vipengele kama vile tahajia, sarufi, wahusika na ujumbe kutoka kwa kitabu, gazeti au blogi, • kujadiliana na wenzake kuhusu makala aliyoyasoma na umuhimu wake, • kutumia kamusi kupata maana za msamiati uliotumika katika makala. 	Kusoma hadithi kuna umuhimu gani?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake katika vikundi. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anaposoma makala katika blogi. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotumia kamusi kupata maana za msamiati mpya uliotumika katika Makala. 				

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu makala aliyoyasoma na umuhimu wake.
- Uzalendo: mwanafunzi anaposoma makala kuhusu jamii mbalimbali na kuheshimu mafunzo yanayojitokeza.

Masuala mtambuko:

- Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili kuhusu makala aliyoyasoma na umuhimu wake.
- Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapozingatia hatua za kiusalama anaposoma makala ya blogi mtandaoni.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kusoma kwa kina katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la uraia mwema na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
<p>6.3 Kuandika</p>	<p>6.3.1 Insha ya Wasifu (Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua insha ya wasifu kwa kuzingatia muundo, b) kuandika insha ya wasifu kwa kufuata kanuni zifaazo akizingatia vivumishi na vielezi kujenga picha dhahiri ya anachokielezea, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya wasifu ili kukuza ubunifu. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua insha ya wasifu kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake, • kuandika insha inayoeleza sifa za mtu kama vile mzazi au mlezi, rafiki, mwalimu au kiongozi yeyote (<i>kwa kutumia vivumishi na vielezi ili kujenga picha dhahiri ya anachokiandikia</i>) daftarini kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu, • kushirikiana na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya wasifu, • kuandika insha ya wasifu mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini, • kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini. 	<p>Insha ya wasifu inahusu nini?</p>

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: wanafunzi wanaposhiriki katika mijadala na kazi za vikundi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya wasifu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafakari swali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kufanikisha shughuli za kikundi kwa kuthamini maoni yao.
- Upendo: mwanafunzi anapojitolea kuisambaza insha yake mtandaoni ili mwalimu au wenzake waitathmini.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni.

Masuala mtambuko:

Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapoandika insha yake mtandaoni na kujitolea kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya uandishi wa insha katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la bendera na uraia na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
6.4 Sarufi	6.4.1 Ngeli ya LI- YA (Vipindi 4)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI-YA, b) kutambua nomino katika ngeli ya LI -YA ili kuzitofautisha na nomino katika ngeli nyingine, c) kuunda sentensi akitumia nomino za ngeli ya LI-YA, katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya LI-YA katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya LI-YA katika umoja na wingi, • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI-YA kwenye sentensi alizosoma, • kushiriki katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya LI-YA kutoka kwenye kikapu au boksi na kisha kuzisoma, • kutambua nomino katika ngeli ya LI-YA kwenye kadi, mti maneno, tarakilishi au kapu maneno, • kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viambishi vya umoja na wingi wa nomino katika ngeli ya LI-YA, • kuunda sentensi sahihi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akitumia nomino za ngeli ya LI-YA katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, • kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu sentensi alizozitunga ili kuzitathmini. 	Unazingatia nini ili kuweza kutambua na kutumia nomino katika ngeli ya LI-YA?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga mafungu ya maneno.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapowaza kwa kina kuhusu atakachoandika.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutambua nomino na katika kusikiliza mafungu kwenye tepurekoda.

Maadili:

- Upendo: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika shughuli za vikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza kipakatalishi anachotumia.
- Uzalendo: mwanafunzi anapofanya kazi na wengine kwenye vikundi bila ubaguzi wa kijamii.
- Heshima: mwanafunzi anapotangamana na wenzake kutoka jamii mbalimbali ili kutekeleza kazi ya

Masuala mtambuko:

- Umoja na wenzake: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutambua na kuandika nomino za ngeli ya LI-YA.
- Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapozingatia hatua za kiusalama anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha ya wasifu.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya ngeli za nomino katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la uraia na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

7.0 MATUNDA NA MIMEA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.1 Kusikiliza na Kuzungumza	7.1.1 Nahau (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kutambua nahau za maadili na uraia katika matini mbalimbali, kutambua maana za nahau mbalimbali za maadili na uraia katika mazungumzo, kutumia nahau za maadili na uraia katika mawasiliano, kuthamini matumizi ya nahau za maadili na uraia katika mawasiliano. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> kutambua nahau za maadili na uraia (k.v <i>fanya haki, omba kibali, omba ruhusa, piga hodi na taka idhini</i>) katika chati, michoro, picha, kapu maneno, mti maneno, chati na katika vyombo vya kidijitali, kushiriki katika kujadili na wenzake maana za nahau za maadili na uraia, kutumia nahau za maadili na uraia kutunga sentensi akiwa pekee yake au kwa kushirikiana na wenzake, kutazama vibonzo vikijibizana kuhusu nahau na maana zake, kushirikiana na wenzake kuteua nahau za maadili na uraia kutoka kwenye kundi la nahau. 	Je, nahau huchangia vipi katika kukuza maadili na uraia?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili maana za nahau za maadili na uraia akiwa na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutambua nahau za maadili na uraia.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafuta maana za nahau na kuzitumia kwa ufasaha katika mawasiliano.
- Uraia: mwanafunzi anaposhiriki kujadili masuala ya uraia na yanayolenga suala lengwa.

Maadili:

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali anavyotumia katika kutambua nahau za maadili na za uraia.
- Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kufanikisha kazi ya kikundi na kuheshimu maoni yao.

Masuala mtambuko:

Umoja wa kijamii: mwanafunzi anaposhiriki katika majadiliano kwa vikundi wanapotunga sentensi kwa kutumia nahau za maadili na uraia.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya nahau katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la matunda na mimea na masuala yanayofunzwa katika somo la *Agriculture*

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Liliopendekezwa
7.2 Kusoma	7.2.1 Kusoma kwa Mapana <i>Matini</i> (Vipindi 3)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua matini ya aina mbalimbali ya kusoma na kuchagua yanayomvutia, b) kusoma matini aliyochagua ili kufaidi ujumbe na lugha iliyotumiwa, c) kufurahia usomaji wa aina mbalimbali za matini.	Mwanafunzi aelekezwe: • kutambua matini (k.v <i>vitabu, majarida, magazeti</i>) yanayomvutia maktabani na mtandaoni, • kusoma matini aliyochagua ili kufaidi ujumbe na lugha iliyotumiwa, • kuwasimulia wenzake kuhusu matini aliyosoma ili kupashana ujumbe na kuchocheana kusoma zaidi kwa ajili ya kujifurahisha, • kujadiliana na wenzake matini ambayo wamesoma.	Kusoma matini mbalimbali kunachangia vipi ukuzaji wa lugha?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposimulia wenzake kuhusu matini aliyoisoma ili kupasha ujumbe na kuchocheana kusoma zaidi kwa ajili ya kujifurahisha • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia mtandao kupata matini ya kusoma. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagua matini na kuyasoma. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaposimulia wenzake kuhusu matini aliyosoma na kupasha ujumbe uliotumiwa. 				

Maadili:

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza tarakilishi anayoitumia katika kutambua matini.
- Heshima: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu alichokisoma na kusikiliza maoni ya kila mmoja wao.

Masuala mtambuko:

Elimu ya afya ya kujikinga: mwanafunzi anapotambua na kusoma matini yanayomvutia maktabani akizingatia suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kusoma kwa mapana katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la matunda na mimea na masuala yanayofunzwa katika somo la *Agriculture*

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.3 Kuandika	7.3.1 Insha ya Maelezo (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua insha ya maelezo katika matini, b) kuandika insha ya maelezo kwa kufuata kanuni zifaazo, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya maelezo ili kukuza ubunifu.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua vifungu vya maelezo vilivyoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • kushiriki na wenzake kujadili mada na muundo wa insha ya maelezo, • kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake, • kuandika insha ya maelezo akizingatia suala lengwa (k.v <i>upanzi wa miti na mimea, utunzaji wa mimea, shamba la matunda</i> n.k) hasa akizingatia vivumishi na vielezi vifaavyo kutoa picha dhahiri kuhusu anachokielezea, • kuandika insha ya maelezo akizingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu inayojumuisha methali na nahau alizojifunza awali, • kuandika insha ya maelezo mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini, • kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waisikilize na kuitathmini. 	Je, ni vitu gani vinavyoweza kuandikiwa insha ya maelezo?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mjadala wa kujadili mada na muundo wa insha ya maelezo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya maelezo.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo akizingatia suala lengwa.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafakari kuhusu swali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi.

Maadili

- Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili mada na muundo wa insha ya maelezo.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha na kuwasambazia wenzake waitathmini.

Masuala mtambuko:

Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo akizingatia suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kuandika insha ya maelezo katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la matunda na mimea na masuala yanayofunzwa katika somo la *Agriculture*

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.4 Sarufi	7.4.1 Ngeli ya KI-VI (Vipindi 4)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI, b) kutambua nomino katika ngeli ya KI-VI ili kuzitofautisha na nomino katika ngeli nyingine, c) kutumia nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya KI-VI katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi, • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya KI-VI kwenye sentensi alizosoma, • kushiriki katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya KI-VI kutoka kwenye kikapu au boksi na kisha kuzisoma, • kutambua nomino katika ngeli ya KI-VI (k.m <i>kitabu, kikombe, kisu, chakula, choo</i>) kwenye kadi, mti maneno, tarakilishi au kapu maneno, • kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viambishi vya umoja na wingi wa nomino katika ngeli ya KI-VI, • kuunda sentensi sahihi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akitumia nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, • kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu sentensi alizozitunga ili kuzitathmini. 	Unazingatia nini ili kuweza kutambua na kutumia nomino katika ngeli ya KI-VI?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapotaja nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi akishirikiana na wenzake katika vikundi.
- Ubunifu: mwanafunzi anaposhiriki katika kutunga sentensi akitumia nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi.

Maadili:

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia na kutunza tarakilishi anaposoma sentensi zilizotungwa kutokana na nomino za KI-VI.
- Heshima: mwanafunzi anapotaja nomino za ngeli ya KI-VI katika umoja na wingi akishirikiana na wenzake kwa vikundi.

Masuala mtambuko:

Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya ngeli za nomino katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la English.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la matunda na mimea na masuala yanayofunzwa katika somo la Agriculture

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
7.4 Sarufi	7.4.2 Ngeli ya LI-LI (Vipindi 4)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI-LI, b) kutambua nomino katika ngeli ya LI-LI ili kuzitofautisha na nomino katika ngeli nyingine, c) kuunda sentensi akitumia nomino za ngeli ya LI-LI, katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, d) kuchangamkia kutumia nomino za ngeli ya LI-LI katika mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kusoma sentensi zilizoundwa kutokana na nomino za ngeli ya LI-LI katika umoja na wingi, • kutambua viambishi vya upatanisho wa kisarufi wa ngeli ya LI-LI kwenye sentensi alizosoma, • kushiriki katika mchezo wa kuchopoa kadi za sentensi zenye nomino za ngeli ya LI-LI kutoka kwenye kikapu au boksi na kisha kuzisoma, • kutambua nomino katika ngeli ya LI-LI (k.m <i>jua- jua, giza-giza</i>) kwenye kadi maneno, mti maneno, tarakilishi au kapu maneno, • kuandika nomino za ngeli ya LI-LI katika umoja na wingi, • kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia viambishi vya umoja na wingi wa nomino katika ngeli ya LI-LI, • kuunda sentensi sahihi daftarini au kwenye kifaa cha kidijitali akitumia nomino za ngeli ya LI-LI katika umoja na wingi akizingatia upatanisho wa kisarufi, 	Unazingatia nini ili kuweza kutambua na kutumia nomino katika ngeli ya LI-LI?

			<ul style="list-style-type: none"> kuwasomea au kuwasambazia wenzake na mwalimu sentensi alizozitunga ili kuzitathmini. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ubunifu: mwanafunzi anapotunga mafungu ya maneno kutokana na ngeli ya LI-LI katika umoja na wingi. Kufikiri kwa kina: mwanafunzi anapowaza kwa kina kuhusu atakachoandika. Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua nomino katika kusikiliza mafungu ya maneno yakisomwa. 				
<p>Maadili:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza kipakatalishi anachokitumia. Uzalendo: mwanafunzi anapofanya kazi na wengine kwenye vikundi. 				
<p>Masuala mtambuko: Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapoandika nomino za ngeli ya LI-LI katika umoja na wingi na wenzake bila ubaguzi.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya ngeli za nomino katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la <i>English</i>. Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la matunda na mimea na masuala yanayofunzwa katika somo la <i>Agriculture</i>. 				

8.0 WANYAMA WA PORINI

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
8.1 Kusikiliza na Kuzungumza	8.1.1 Visawe (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya kisawe ili kukibainisha, kutambua maneno mawili yenye maana sawa katika matini, kutumia visawe ifaavyo katika mawasiliano, kuthamini matumizi ya visawe katika mawasiliano. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> kueleza maana ya neno kisawe akiwa na wenzake, kutambua maneno mawili ya kiwango chake yenye maana sawa (<i>k.v tembo, ndovu; kinyonga, lumbwi; adui, hasimu; siri, faragha; barua, waraka; ami, amu; televisheni, runinga</i>) kwa kurejelea kapu maneno, kadi maneno na mti maneno, kuambatanisha visawe kutoka kwenye kapu maneno, mti maneno, orodha ya maneno, chati, vyombo vya kidijitali au kadi maneno, kutumia kisawe kimoja kuchukua nafasi ya kingine katika sentensi, kutumia kisawe kimoja kuchukua nafasi ya kingine katika kifungu kifupi. 	Maneno yenye maana sawa yanasaidia vipi katika mawasiliano?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wengine kueleza maana ya neno kisawe kwa kujadiliana. Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapofikiria kuhusu visawe mwafaka na uhusiano wa visawe na vifaa halisi Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kama nyenzo za kufaulisha mada. 				

Maadili:

- Umoja: mwanafunzi anaposhiriki na wenzake kujadili visawe mbalimbali katika vikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotekeleza majukumu yao katika vikundi vilevile kutunza vifaa anavyotumia katika somo.

Masuala mtambuko:

Umoja wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili visawe mbalimbali darasani.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya visawe katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la wanyama wa porini na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
8.2 Kusoma	8.2.1 Kusoma kwa Ufahamu <i>Mchezo wa kuigiza</i> (Vipindi 3)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya mchezo wa kuigiza, mhusika na maelekezo, kutambua mchezo wa kuigiza katika matini, kutambua wahusika na maelekezo katika mchezo mfupi wa kuigiza, kusoma mchezo mfupi wa kuigiza kwa ufasaha kwa kuzingatia ujumbe, kufurahia kusoma michezo na kuiigiza. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> kushiriki katika majadiliano kuhusu maana za mchezo wa kuigiza, mhusika na maelekezo akiwa na wenzake, kutambua mchezo wa kuigiza, wahusika na maelekezo katika matini mbalimbali kama vile vitabu, chati na vilevile kwa kutumia tarakilishi, kutazama mchezo mfupi wa kuigiza ukiigizwa darasani au kwenye vifaa vya kidijitali kuhusu suala lengwa (k.v <i>usalama wa wanyama wa porini, kuzingatia mbio ya uendeshaji wa pikipiki, baiskeli na vyombo vingine vya barabara</i>), kusoma mchezo wa kuigiza akizingatia maelekezo na ujumbe, kushiriki mjadala kuhusu ujumbe unaojitokeza kwenye mchezo wa kuigiza, 	Je, wahusika huchangia nini katika mchezo wa kuigiza?

			<ul style="list-style-type: none"> • kusoma mchezo wa kuigiza kwenye mtandao, • kujibu maswali yanayotokana na mchezo wa kuigiza aliosoma. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika majadiliano kuhusu maana za mchezo wa kuigiza na wenzake. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotazama mchezo mfupi wa kuigiza kwenye kifaa cha kidijitali. • Uwazaji kina: mwanafunzi anapong'amua ujumbe uliomo kwenye mchezo. • Kujiamini: mwanafunzi anaposhiriki katika kusoma na kushiriki mjadala kuhusu ujumbe unaojitokeza kwenye mchezo wa kuigiza. 				
<p>Maadili: Heshima: mwanafunzi anaposhiriki katika majadiliano kuhusu maana ya mchezo wa kuigiza akiwa na wenzake na kuthamini mchango wao.</p>				
<p>Masuala mtambuko: Elimu ya mazingira na tabia nchi: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu utunzaji wa wanyama wa porini na elimu ya mazingira.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya michezo ya kuigiza katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la <i>English</i>. • Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la wanyama wa porini na masuala yanayofunzwa katika somo la <i>Social Studies</i>. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
8.3 Kuandika	8.3.1 Insha ya Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua insha ya masimulizi kwa kuzingatia muundo, b) kuandika insha ya masimulizi kwa kufuata kanuni zifaazo, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya masimulizi ili kujenga ubunifu wake.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua insha ya masimulizi kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake, • kuandika insha inayosimulia kisa cha tukio linalohusiana na wanyama wa porini kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu, • kushiriki na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya masimulizi, • kuandika insha ya masimulizi mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini, • kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waisikilize na kuitathmini. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Insha ya masimulizi inahusu nini? 2. Je, unazingatia nini ili kuandika insha nzuri ya masimulizi?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadili mada ya insha na muundo wa insha ya masimulizi na wenzake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya masimulizi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapobuni na kuandika insha ya masimulizi.

Maadili:

- Upendo: mwanafunzi anapojitolea kuisambaza insha aliyoandika mtandaoni kwa wenzake na mwalimu ili waisome na waitathmini.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapoandika insha inayosimulia kisa cha tukio linalohusiana na wanyama porini kwa kuzingatia mpangilio ufaao.

Masuala mtambuko:

- Elimu ya utunzaji wa wanyama: mwanafunzi anapoandika insha inayosimulia kisa cha tukio linalohusiana na wanyama wa porini.
- Elimu ya fedha: mwanafunzi anapotunga sentensi akizingatia umuhimu wa wanyama pori.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya uandishi wa insha za masimulizi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la wanyama wa porini na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
8.4 Sarufi	<p>8.4.1 Mnyambuliko wa Vitenzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kauli ya kutenda,</i> • <i>Kauli ya kutendea</i> • <i>Kauli ya kutendwa</i> <p>(Vipindi 3)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya mnyambuliko wa vitenzi ili kuubainisha, b) kueleza maana ya kauli za kutenda, kutendea na kutendwa ili kuzitofautisha, c) kutambua vitenzi katika kauli za kutenda, kutendea na kutendwa katika matini, d) kutumia vitenzi katika kauli za kutenda, kutendea na kutendwa ipasavyo anapowasiliana, e) kuchangamkia matumizi ya vitenzi katika kauli za kutenda, kutendea na 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kueleza maana za mnyambuliko wa vitenzi, kauli ya kutenda, kauli ya kutendea na kauli ya kutendwa, • kutambua vitenzi katika kauli za kutenda, kutendea na kutendwa katika chati, jedwali, kapu maneno, mti maneno, ubao na vyombo vya kidijitali, • kunyambua vitenzi katika kauli lengwa akiwa na wenzake, • kutumia vitenzi katika kauli lengwa kwenye sentensi, • kushirikiana na wenzake kujaza nafasi katika jedwali la mnyambuliko wa vitenzi kwenye daftari au kwa kutumia tarakilishi, • kuandika sentensi upya kwa kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali akizingatia suala 	<p>Je, vitenzi vinaweza kubadilika vipi mwishoni ili kuleta maana mbalimbali?</p>

		kutendwa kwenye mawasiliano.	lengwa na pia kuhusu kuendesha vyombo vya usafiri kama baiskeli.	
Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:				
<ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kueleza maana ya mnyambuliko wa vitenzi. • Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anaponyambua vitenzi katika kauli mbalimbali. • Kujiamini: mwanafunzi anapotoa majibu na kuandika sentensi upya kwa kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali. 				
Maadili:				
<ul style="list-style-type: none"> • Ushirikiano: unajitokeza mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujaza nafasi katika jedwali la mnyambuliko wa vitenzi kwenye daftari, • Umoja: unajidhihirisha mwanafunzi anaponyambua vitenzi katika kauli lengwa akiwa na wenzake. 				
Masuala mtambuko:				
<ul style="list-style-type: none"> • Umoja wa kijamii: mwanafunzi anaponyambua vitenzi katika kauli lengwa akiwa na wenzake. • Elimu ya utunzaji wanyama: mwanafunzi anyambue vitenzi vya kauli lengwa kwa sentensi akizingatia suala lengwa. 				
Uhusiano na masomo mengine:				
<ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya vitenzi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la <i>English</i>. • Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la wanyama wa porini na masuala yanayofunzwa katika somo la <i>Social Studies</i>. 				

9.0 AFYA BORA

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.1 Kusikiliza na Kuzungumza	9.1.1 Mazungumzo ya Kimuktadha <i>Miktadha isiyo rasmi</i> (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua miktadha ya mawasiliano isiyo rasmi, b) kutumia lugha ipasavyo katika miktadha isiyo rasmi, c) kuchangamkia matumizi ya lugha katika miktadha isiyo rasmi. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kutaja miktadha ya mazungumzo yasiyo rasmi (k.v <i>wanapocheza, wanapozungumza na marafiki, wakiwa nyumbani, n.k</i>), • kutambua mazungumzo yasiyo rasmi kwa kutazama maigizo ya mazungumzo lengwa kwenye video na tarakilishi, • kutambua umuhimu wa nidhamu ya lugha katika mazingira yasiyo rasmi (k.m <i>kutumia lugha ya upole, heshima na kumpa mwenzake nafasi ya kuzungumza na kusikiliza kwa makini anaposhiriki katika mazungumzo</i>), 	Ni lini tunatumia lugha isiyo rasmi?

			<ul style="list-style-type: none"> • kuigiza mazungumzo katika miktadha isiyo rasmi (k.m <i>akicheza na wenzake, akizungumza na wazazi, ndugu, nyanya au babu nyumbani</i>) akiwa na wenzake. 	
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutaja miktadha ya mazungumzo yasiyo rasmi. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anaposikiliza mazungumzo yaliyorekodiwa kwa kutumia kifaa cha kidijitali ili kukuza msamiati wa lugha. • Ubunifu: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuigiza mazungumzo katika miktadha mbalimbali. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kusikiliza na kutazama mazungumzo. 				
<p>Maadili: Haki za kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake wa jamii mbalimbali na kuheshimu mchango wao katika mazungumzo yasiyo rasmi.</p>				
<p>Masuala mtambuko: Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuigiza mazungumzo yanayolenga masuala makuu ya lishe bora na mazingira.</p>				
<p>Uhusiano na masomo mengine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya mazungumzo katika miktadha mbalimbali katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la <i>English</i>. • Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la afya bora na masuala yanayofunzwa katika somo la <i>Agriculture</i>. 				

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.2 Kusoma	9.2.1 Kusoma kwa Mapana <i>Matini ya kujichagulia</i> (Vipindi 3)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua matini za kusoma za aina mbalimbali na kuchagua zinazomvutia, b) kusoma matini aliyochagua ili kufaidi ujumbe na lugha iliyotumiwa, c) kufurahia usomaji wa aina mbalimbali za matini ili kupanua mawazo yake.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua matini (<i>k.v vitabu, majarida, magazeti</i>) zinazomvutia maktabani au mtandaoni, • kusoma matini aliyochagua (akizingatia suala lengwa) ili kufaidi ujumbe na lugha iliyotumiwa, • kuwasimulia wenzake kuhusu matini aliyosoma ili kupashana ujumbe na kuchocheana kusoma zaidi kwa ajili ya kujifurahisha, • kujadiliana na wenzake matini ambayo wamesoma. 	Kusoma matini mbalimbali kuna umuhimu gani?
<p>Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposimulia na kujadiliana na wenzake matini aliyoisoma ili kupashana ujumbe na kuchocheana kusoma zaidi kwa ajili ya kujifurahisha. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kupata matini ya kusoma. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojichagulia matini na kusoma kwa mapana. 				

Maadili:

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza matini anayosoma pamoja na nyenzo zingine.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kuhusu matini aliyosoma ili kujifurahisha na kupanua mawazo yake.

Masuala mtambuko:

Afya ya mtu binafsi: mwanafunzi anaposoma matini yanayojumuisha mada ya afya bora ili kufaidi ujumbe uliotumiwa.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kusoma kwa mapana katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la afya bora na masuala yanayofunzwa katika somo la *Agriculture*

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
9.3 Kuandika	9.3.1 Insha ya Maelezo (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kutambua insha ya maelezo katika matini, b) kuandika insha ya maelezo kwa kufuata kanuni zifaazo, c) kuchangamkia utunzi wa insha ya maelezo ili kujenga ubunifu wake. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua vifungu vya maelezo vilivyoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake, • kuandika insha ya maelezo akitumia lugha ifaayo kutoa picha dhahiri kuhusu anachokieleza, • kuandika insha ya maelezo akizingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na lugha ya kiubunifu inayojumuisha methali na nahau alizojifunza awali, • kushiriki na wenzake kujadili mada ya insha (<i>ihusiane na mada ya afya bora</i>) na muundo wa insha ya maelezo, • kuandika insha ya maelezo kwa kutumia kifaa cha kidijitali na kuisambaza mtandaoni kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini, • kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waisikilize na kuitathmini. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, ni vitu gani vinavyoweza kutungiwa insha ya maelezo? 2. Ni mambo gani unayostahili kuzingatia unapoandika insha ya maelezo?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapowasambazia wenzake insha ya maelezo aliyoiandika ili waisome na kuitathmini.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni na kurejelea kielelezo cha insha ya maelezo.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya maelezo kwa kutumia kifaa cha kidijitali na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoyatafakari maswali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu mada ya insha inayohusu afya bora na muundo wake katika kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kufanikisha kazi yake na kusambazia wenzake mtandaoni.

Masuala mtambuko:

Umoja wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoka maeneo mbalimbali katika shughuli za kikundi.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kuandika insha ya maelezo katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la afya bora na masuala yanayofunzwa katika somo la *Agriculture*

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
9.4 Sarufi	9.4.1 Vinyume vya Nomino (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kueleza maana ya kinyume cha nomino ili kukibainisha, b) kutambua vinyume vya nomino katika matini, c) kutumia vinyume vya nomino ipasavyo katika matini, d) kuchangamkia matumizi ya vinyume vya nomino katika mawasiliano ya kila siku.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kueleza maana ya kinyume cha nomino akishirikiana na wenzake, • kutambua vinyume vya nomino (<i>k.v rafiki – adui, mgeni – mwenyeji, furaha – huzuni, mfalme- malkia, usiku – mchana, tajiri – maskini, n.k</i>) katika chati, kadi maneno, kapu maneno, mti maneno au vifaa vya kidijitali, • kushirikiana na wenzake kutafuta vinyume vya nomino kwa kurejelea orodha ya nomino alizopewa, • kujaza nafasi katika sentensi kwa kutumia vinyume vya nomino, • kutunga sentensi kwa kutumia vinyume vya nomino kwa kuzingatia upatanisho wa kisarufi. 	Matumizi ya vinyume vya nomino huchangia vipi katika ukuzaji wa lugha?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake darasani kutafuta vinyume vya nomino.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi kwa kutumia vinyume vya nomino ipasavyo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutambua vinyume vya nomino.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotafuta vinyume vya nomino akirejelea orodha aliyopea ipasavyo.

Maadili:

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza kifaa cha kidijitali na nyenzo zingine anazotumia katika kufanikisha kazi yake.
- Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli ya kikundi na kuthamini maoni yao.

Masuala mtambuko:

Elimu ya mazingira: mwanafunzi anapotalii mazingira yake na kuunda orodha ya vinyume anavyoweza kutambua.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya vinyume katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la afya bora na masuala yanayofunzwa katika somo la *Agriculture*

10.0 KUKABILIANA NA UHALIFU

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Liliopendekezwa
10.1 Kusikiliza na kuzungumza	10.1.1 Tashbihi <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tashbihi za kimo</i> • <i>Tashbihi za umbo</i> (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya tashbihi ili kuibainisha, b) kutambua tashbihi za kimo na umbo katika matini, c) kutumia tashbihi za kimo na umbo kwa usahihi katika matini, d) kufurahia matumizi ya tashbihi za kimo na umbo katika mawasiliano. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kueleza maana ya tashbihi, • kutambua tashbihi za kimo na umbo (k.v <i>mrefu kama twiga, mfupi kama nyundo, mwembamba kama sindano, konda kama ng'onda</i>) katika vitabu, chati na vyombo vya kidijitali, • kurejelea picha au michoro kwenye chati au tarakilishi ili kutumia tashbihi zifaazo kutolea maelezo, • kujaza nafasi katika sentensi au kifungu kwa kutumia tashbihi za kimo na umbo, • kutunga sentensi akitumia tashbihi za kimo na umbo, • kuwasilisha sentensi zake darasani ili wenzake wazitolee maoni. 	Matumizi ya tashbihi yana umuhimu gani katika mawasiliano?
Umilisi wa kimsingi unaokuzwa: <ul style="list-style-type: none"> • Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika kazi ya vikundi kueleza maana ya tashbihi za kimo na umbo. • Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapojaribu kukamilisha kazi ya ziada anayopewa kuhusu tashbihi za kimo na umbo. • Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali katika kujifunza tashbihi za kimo na umbo. 				

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapotangamana na wenzake na kuelezea maana za tashbihi mbalimbali.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutunga sentensi akirejelea picha na michoro kwenye tarakilishi.

Masuala mtambuko:

- Elimu ya mazingira: mwanafunzi anarejelea mifano ya vitu na viumbe katika mazingira yake.
- Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoka maeneo mbalimbali kuelezea maana ya tashbihi za umbo na kimo.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya tashbihi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la kukabiliana na uhalifu na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
10.2 Kusoma	10.2 Kusoma Kidijitali (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua na kuzingatia hatua za kiusalama katika matumizi ya vifaa vya kidijitali, b) kutambua na kufungua faili iliyo na kifungu cha kusoma ili kuimarisha umilisi wake wa kutumia tarakilishi, c) kusakura matini kwenye tovuti salama ili kupata vifungu vya kusoma vyenye suala lengwa, d) kusoma matini lengwa ili kupata ujumbe, e) kuchangamkia matumizi ya vifaa vya kidijitali katika kutafuta na kusoma ujumbe ili kuimarisha maarifa yake.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua na kuzingatia hatua za kiusalama kutoka kwenye chati au kwenye tarakilishi na mitandao, • kutambua jina la faili lengwa kwenye tarakilishi na kufanya mazoezi ya kuifungua na kuifunga, • kutambua mitandao salama yenye matini yanayoafiki kiwango na mahitaji yake, • kutambua umuhimu wa kutoa habari kwa mwalimu, mzazi au mlezi wake endapo atapata ujumbe kutoka kwa watu asiowajua mtandaoni na kutowasiliana nao, • kutafuta maana za maneno mapya kwenye kamusi mtandaoni, • kusoma matini kwenye tovuti salama, • kusikiliza matamshi na maelezo kuhusu anachokisoma mtandaoni panapowezekana, • kutoa habari kuhusu matini aliyosoma kwa muhtasari na kujibu maswali katika maandishi au mazungumzo na wenzake. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Unazingatia nini unaposoma matini ya kidijitali? 2. Kusoma matini ya kidijitali kuna umuhimu gani?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali katika kutafuta, kusakura na kusoma matini.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapopata hamu ya kutafuta matini ya kusoma kwenye tarakilishi na mitandaoni.

Maadili:

- Uwajibikaji: mwanafunzi anapokitunza kifaa cha kidijitali na kuzingatia mitandao salama.
- Umoja: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kutoa habari kwa muhtasari kuhusu matini aliyoisoma ili waiboreshe.

Masuala mtambuko:

- Usalama wa mtandaoni: mwanafunzi anapozingatia hatua za kiusalama anaposakura matini kwenye tovuti.
- Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoka jamii tofauti tofauti kufanya shughuli ya kikundi.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya matumizi ya vifaa vya kidijitali katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *Science and Technology*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la kukabiliana na uhalifu na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Liliopendekezwa
10.3 Kuandika	10.3.1 Insha ya Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua insha ya masimulizi kwa kuzingatia ujumbe, mtindo na muundo, b) kuandika insha ya masimulizi kwa kufuata kanuni zifaazo, c) kuchangamkia utunzi mzuri wa insha ya masimulizi ili kujenga ubunifu wake.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua insha ya masimulizi kwa kurejelea vielelezo vya insha zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake, • kushirikiana na wenzake kujadili mada ya insha na muundo wa insha ya masimulizi, • kuandika insha inayosimulia kisa cha tukio linalohusiana na uhalifu wa kawaida daftarini kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu, • kuandika insha ya masimulizi mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini, • kuwasomea wenzake insha aliyoandika ili waitathmini. 	Je, unazingatia nini ili kuandika insha nzuri ya masimulizi?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi ya kikundi kujadili mada na muundo wa insha ya masimulizi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni kwa kurejelea kielelezo cha insha ya masimulizi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandika insha ya masimulizi kwa kufuata kanuni zifaazo.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kujadili mada na muundo wa insha ya masimulizi na kuthamini mchango wao.
- Amani: mwanafunzi anapojitolea kuwasomea wenzake insha aliyoandika kwa upendo.

Masuala mtambuko:

- Kukabiliana na uhalifu: mwanafunzi anapoandika kisa cha tukio linalohusiana na uhalifu wa kawaida.
- Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili mada na muundo wa insha ya masimulizi.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya uandishi wa insha ya masimulizi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la kukabiliana na uhalifu na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilibendekezwa
10.4 Sarufi	10.4.1 Nyakati na hali. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wakati uliopita</i> • <i>Wakati uliopo</i> • <i>Wakati ujao</i> (Vipindi 3)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua viambishi vya wakati uliopita, uliopo na ujao kwenye vitenzi,</p> <p>b) kutambua vitenzi katika wakati uliopita, uliopo na ujao kwenye matini,</p> <p>c) kutunga sentensi akitumia vitenzi katika wakati uliopita, uliopo na ujao,</p> <p>d) kufurahia zoezi la kutunga sentensi akiwa na wenzake.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua viambishi vinavyobainisha nyakati mbalimbali (<i>ulioipita, uliopo na ujao</i>) kwenye sentensi zilizoonyeshwa kwenye chati, ubao au kwa kutumia vifaa vya kidijitali k.v. tarakilishi na projekta, • kujaza nafasi kwenye sentensi kwa kutumia vitenzi katika nyakati mbalimbali, • kutambua vitenzi katika wakati uliopita, uliopo na ujao kwenye matini akishirikiana na wenzake, • kutunga sentensi akitumia vitenzi katika wakati uliopita, uliopo na ujao kwa kuziandika daftarini au kuzipiga chapa kwenye tarakilishi/kipakatalishi, • kushirikiana na wenzake katika vikundi kutaja sentensi katika wakati fulani na kuzibadilisha katika wakati tofauti, • kuandika upya sentensi kutoka wakati mmoja ziwe katika nyakati tofauti daftarini au katika kifaa cha kidijitali, 	<p>Ni viambishi vipi hutumika kuwakilisha nyakati mbalimbali katika vitenzi?</p>

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika shughuli za vikundi darasani na mtandaoni.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi akitumia nyakati mbalimbali.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapofaulu kutunga sentensi sahihi katika nyakati mbalimbali hali ya kuendelea.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kipakatalishi au tarakilishi kutunga sentensi na vilevile kuzisambaza mtandaoni.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anapojifunza kuthamini maoni ya wenzake katika shughuli ya kikundi.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali na nyenzo zingine kufanikisha kazi yake.

Masuala mtambuko:

- Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kubainisha nyakati mbalimbali.
- Kupambana na ufundishaji wa misimamo mikali: mwanafunzi anapotunga sentensi kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya nyakati katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la kukabiliana na uhalifu na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies*.

11.0 MAPATO

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Liliopendekezwa
11.1 Kusikiliza na kuzungumza	11.1.1 Masimulizi (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: <ol style="list-style-type: none"> a) kusikiliza masimulizi kwa kuzingatia ujumbe b) kusimulia tungo kwa kuzingatia mada, ubunifu na usanifu wa lugha mbele ya wenzake, c) kutumia ishara zifaazo ili kuimarisha masimulizi yake, d) kuchangamkia masimulizi katika mazingira mbalimbali. 	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kusikiliza masimulizi yanayohusiana na suala lengwa yakitolewa na mgeni mwalikwa, mwalimu, mwanafunzi mwenzake au kutokana na vifaa vya kidijitali, • kujibu maswali kutokana na masimulizi aliyosikiliza, • kutambua msamiati wa suala lengwa uliotumiwa katika masimulizi aliyosikiliza, • kubuni simulizi linalohusiana na mada husika kwa kutazama picha, michoro au kujadiliana na wenzake, • kutoa maelezo kuhusu suala lengwa (k.v <i>jinsi ya kujipatia riziki, Jinsi ya kutumia mapato yake, n.k.</i>), • kutumia ishara za mwili zifaazo k.v ishara za uso, za mikono, mabega kuimarisha masimulizi yake, • kujadiliana na wenzake kuhusu ubora wa masimulizi aliyosikiliza. 	Je, ni nini unachozingatia unapotoa simulizi?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anapojadiliana na wenzake kuhusu ubora wa masimulizi.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga simulizi linalohusiana na mada husika kwa kutazama picha au michoro.
- Kujiamini: mwanafunzi anaposimulia kisa mbele ya wenzake.

Maadili:

Heshima: mwanafunzi anapoheshimu mchango wa wenzake katika mjadala kuhusu ubora wa masimulizi.

Masuala mtambuko:

- Elimu ya fedha: mwanafunzi anaposimulia kisa kuhusu ujuzi wa matumizi ya fedha na mapato.
- Umaskini: mwanafunzi anaposikiliza na kuzungumzia kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kusikiliza na kutoa masimulizi katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mapato na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies, Creative Arts* na *Science and Technology*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.2 Kusoma	11.2.1 Kusoma kwa Ufasaha (Vipindi 2)	Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze: a) kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma kwa ufasaha, b) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia matamshi bora, c) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia kiwango kifaacho cha sauti, d) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia kasi ifaayo, e) kusoma kifungu cha hadithi kwa kuambatanisha ishara zifaazo, f) kuchangamkia kusoma kwa ufasaha ili kufanikisha mawasiliano.	Mwanafunzi aelekezwe: <ul style="list-style-type: none"> • kutambua vipengele vya kuzingatia katika kusoma makala kwa ufasaha, • kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia matamshi bora akiwa na wenzake, • kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia kiwango kifaacho cha sauti (k.v kiwango cha sauti na kiimbo), • kusoma kifungu cha hadithi kuhusu suala lengwa kwa kuzingatia kasi ifaayo (<i>maneno sahihi yasiyopungua 65 kwa dakika</i>) ili wenzake wamtolee maoni, • kusoma kifungu kwa kuambatanisha ishara zifaazo panapofaa anaposoma (k.v ishara za uso na mikonono), • kusoma hadithi kuhusu masuala mtambuko mbalimbali kutoka kwenye vitabu, vifaa vya kidijitali, n.k akizingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti. 	Kusoma kwa ufasaha kuna umuhimu gani?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kusoma kifungu cha hadithi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia vifaa vya kidijitali kusoma vifungu cha hadithi kuhusu masuala mtambuko mbalimbali.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapotafuta hadithi mbalimbali na kuzisoma kwa kuzingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti.
- Kujiamini: mwanafunzi anapoweza kusoma kifungu cha hadithi kwa kuzingatia matamshi bora, kasi ifaayo na kiwango kifaacho cha sauti.

Maadili:

- Upendo: mwanafunzi anapowashirikisha wengine katika matumizi ya vifaa vya kidijitali darasani.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotunza vifaa vya kidijitali.

Masuala mtambuko:

Uraia: mwanafunzi anapowathamini wenzake wanaposhirikiana kutamka sauti lengwa katika kikundi.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya kusoma kwa ufasaha katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mapato na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies, Creative Arts* na *Science and Technology*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Maswali Dadisi Yaliyopendekezwa
<p>11.3 Kuandika</p>	<p>11.3.1 Barua ya Kirafiki</p> <p>(Vipindi 2)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <p>a) kutambua barua ya kirafiki kwa kuzingatia muundo,</p> <p>b) kuandika barua ya kirafiki kwa kuzingatia ujumbe, mtindo na muundo ufao,</p> <p>c) kuchangamkia umuhimu wa barua katika mawasiliano.</p>	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kutambua barua ya kirafiki kwa kurejelea vielelezo vya barua za kirafiki zilizoandikwa kwenye matini mbalimbali au tarakilishi, • kuandaa vidokezo vitakavyomwongoza kuandika insha yake, • kushirikiana na wenzake kujadili mada ya barua ya kirafiki na vipengele vyake, • kuandika barua ya kirafiki daftarini yenye kuzingatia mada ya mapato kwa rafiki, ndugu, mzazi n.k kwa kuzingatia anwani, mpangilio mzuri wa mawazo, hati safi, tahajia, kanuni za kisarufi, uakifishaji mwafaka na kwa lugha ya kiubunifu, • kutumia kifaa cha kidijitali kuandika insha ya barua kuhusu kupigana na umaskini, • kuandika barua ya kirafiki mtandaoni na kuisambaza kwa wenzake na mwalimu ili waisome na kuitathmini, • kuwasomea wenzake barua ya kirafiki aliyoandika ili waitathmini, • kushirikiana na wenzake katika vikundi kujadili kuhusu umuhimu wa barua za kirafiki katika mawasiliano. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Je, unazingatia nini ili kuandika barua nzuri ya kirafiki? 2. Barua za kirafiki zina umuhimu gani?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki katika mijadala na kazi ya kikundi kujadili mada ya barua ya kirafiki na vipengele vyake.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika insha mtandaoni na kurejelea vielelezo vya barua za kirafiki.
- Ubunifu: mwanafunzi anapoandaa vidokezo na kuandika barua za kirafiki kwa ubunifu.
- Hamu ya ujifunzaji: mwanafunzi anapoyatafakari maswali dadisi na anapoimarisha ujuzi wake wa kutumia tarakilishi.

Maadili:

- Upendo: mwanafunzi anaposhiriki katika mjadala na wenzake na kuthamini maoni yao.
- Uwajibikaji: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kuandika barua kuhusu kupigana na umaskini.

Masuala mtambuko:

- Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoka jamii mbalimbali kujadili mada ya barua ya kirafiki.
- Umaskini: mwanafunzi anapoandika kuhusu jinsi ya kupigana na umaskini.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha stadi ya uandishi wa barua ya kirafiki katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mapato na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies, Creative Arts* na *Science and Technology*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.4 Sarufi	11.4.1 Ukanushaji <ul style="list-style-type: none"> • <i>Wakati uliopita</i> • <i>Wakati uliopo</i> • <i>Wakati ujao</i> <p>(Vipindi 3)</p>	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) kueleza maana ya ukanushaji ili kuubainisha, b) kutambua maneno yaliyokanushwa katika wakati uliopita, uliopo na ujao, c) kutambua viambishi vya nafsi na wakati uliopita, uliopo na ujao katika maneno, d) kukanusha sentensi kwa kuzingatia nafsi na wakati uliopita, uliopo na ujao, e) kuchangamkia ukanushaji wa vitenzi katika mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kushirikiana na wenzake kueleza maana ya ukanushaji, • kutambua maneno yaliyokanushwa kwenye chati, ubao, kapu maneno, mti maneno na vyombo vya kidijitali, • kutambua viambishi vya nafsi na wakati katika maneno akishirikiana na wenzake, • kukanusha sentensi akizingatia nafsi na nyakati kwenye daftari au kwa kutumia tarakilishi, • kuwasilisha sentensi zake darasani ili wenzake wazitathmini. 	<p>Unazingatia nini unapokanusha sentensi kwa kuzingatia nafsi na wakati?</p>

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kujadili mada kwenye vikundi.
- Uwazaji kina na utatuzi wa matatizo: mwanafunzi anapotaribu kukanusha maneno na sentensi.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kukanusha maneno na sentensi za nafsi na nyakati.

Maadili:

- Heshima: mwanafunzi anaposhiriki katika kazi za kikundi na kuthamini mchango wa wenzake.
- Uadilifu: mwanafunzi anaposikiliza au kutazama vipindi vya ukanushaji katika vyombo vya kidijitali.

Masuala mtambuko:

- Utunzi na usalama wa Watoto: mwanafunzi anapokuza uwezo wa kukubali au kukataa mambo mbalimbali kupitia kipindi cha ukanushaji wa nafsi.
- Umaskini: mwanafunzi anapotunga sentensi mbalimbali kuhusu suala lengwa.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya ukanushaji katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mapato na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies, Creative Arts* na *Science and Technology*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lilibendekezwa
11.4 Sarufi	11.4.2 Ukubwa wa Nomino (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya ukubwa wa nomino ili kuubainisha, kutambua nomino zinazoanza kwa herufi m- na zenye mzizi wa silabi moja, kutambua nomino katika hali ya ukubwa, kubadilisha nomino kutoka hali wastani kuwa katika hali ya ukubwa, kutumia nomino katika hali ya ukubwa kwenye sentensi, kufurahia kutumia nomino katika hali ya ukubwa kwa usahihi ili kuimarisha mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> kutambua nomino zinazoanza kwa herufi m- na zenye mzizi wa silabi moja (<i>k.m mti, mto, mji</i>) kwenye chati, ubao, mti maneno, kapu maneno au kifaa cha kidijitali, kushiriki katika vikundi kubadilisha nomino kutoka hali ya wastani hadi hali ya ukubwa, kushiriki katika mchezo wa vikundi; kikundi kimoja kitaje wastani wa nomino na kingine kitaje ukubwa wa nomino hiyo, kuburura na kuambatanisha orodha ya nomino katika hali ya ukubwa na orodha nyingine ya nomino katika hali ya wastani kwenye tarakilishi, kutunga sentensi zinazorejelea nomino lengwa katika ukubwa akiwa peke yake au kwenye vikundi. 	<p>Kutaja nomino katika ukubwa wake kuna umuhimu gani?</p>

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhiriki mijadala kuhusu ukubwa wa nomino.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi katika hali ya ukubwa ipasavyo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua na kuambatanisha nomino katika hali ya wastani na ukubwa.

Maadili:

- Ushirikiano: mwanafunzi anapothamini maoni ya wenzake katika kazi ya kikundi.
- Haki za kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutoka jamii mbalimbali katika kutunga sentensi zinazohusu nomino lengwa.

Masuala mtambuko:

- Utangamano wa kijamii: mwanafunzi anapokuza uraia wema kwa kutangamana na wenzake kutoka maeneo tofautitofauti.
- Usalama mtandaoni: mwanafunzi anapotumia kifaa cha kidijitali kutambua ukubwa wa nomino.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya ukubwa wa nomino katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mapato na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies, Creative Arts* na *Science and Technology*.

Mada	Mada Ndogo	Matokeo Maalum Yanayotarajiwa	Shughuli za Ujifunzaji Zilizopendekezwa	Swali Dadisi Lililopendekezwa
11.4 Sarufi	11.4.3 Udogo wa Nomino (Vipindi 2)	<p>Kufikia mwisho wa mada ndogo, mwanafunzi aweze:</p> <ol style="list-style-type: none"> kueleza maana ya udogo wa nomino ili kuubainisha, kutambua nomino zinazoanza kwa herufi m- na zenye mzizi wa silabi moja, kutambua nomino katika hali ya udogo, kubadilisha nomino katika hali ya wastani kuwa katika hali ya udogo, kutumia nomino katika hali ya udogo kwenye sentensi, kufurahia kutumia nomino katika hali ya udogo ili kuimarisha mawasiliano. 	<p>Mwanafunzi aelekezwe:</p> <ul style="list-style-type: none"> kutambua nomino zinazoanza kwa herufi m- na zenye mzizi wa silabi moja (<i>k.m mti, mto, mji</i>) kwenye chati, ubao, mti maneno, kapu maneno au kifaa cha kidijitali, kushiriki katika vikundi kubadilisha nomino kutoka hali ya wastani hadi hali ya udogo, kushiriki katika mchezo wa vikundi; kikundi kimoja kitaje wastani wa nomino na kingine kitaje udogo wa nomino husika, kuburura na kuambatanisha orodha ya nomino katika hali ya udogo na orodha nyingine ya nomino katika hali ya wastani kwenye tarakilishi, kutunga sentensi zinazorejelea nomino lengwa katika udogo akiwa peke yake au kwenye vikundi. 	Kutaja nomino katika udogo wake kuna umuhimu gani?

Umilisi wa kimsingi unaokuzwa:

- Mawasiliano na ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika kikundi kubadilisha nomino kutoka hali ya wastani hadi ya udogo.
- Ubunifu: mwanafunzi anapotunga sentensi zinazorejelea nomino lengwa katika hali ya wastani na udogo.
- Ujuzi wa kidijitali: mwanafunzi anapotumia tarakilishi kutambua na kuambatanisha nomino katika hali ya wastani na udogo.

Maadili:

- Ushirikiano: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kufanya kazi katika kikundi.
- Upendo: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake katika shughuli ya kikundi kwa heshima.

Masuala mtambuko:

Mshikamano wa kijamii: mwanafunzi anaposhirikiana na wenzake kutunga sentensi zinazorejelea nomino lengwa katika ukubwa na udogo.

Uhusiano na masomo mengine:

- Mwanafunzi anaweza kuhusisha dhana ya udogo wa nomino katika somo hili na ujifunzaji wa dhana hiyo katika somo la *English*.
- Mwanafunzi anaweza kuhusisha suala la mapato na masuala yanayofunzwa katika somo la *Social Studies, Creative Arts* na *Science and Technology*.

MWONGOZO WA VIWANGO NA VIGEZO VYA KUTATHMINIA ULIOPENDEKEZWA

MADA: KUSIKILIZA NA KUZUNGUMZA

Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kuwasiliana kwa kuzingatia matamshi bora <i>(Matamshi ya sauti zinazokaribiana: p/b, t/d, k/g, ch/j)</i>	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti lengwa kila wakati.	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya sauti lengwa.	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya baadhi ya sauti lengwa.	Anawasiliana kwa kuzingatia matamshi bora ya baadhi ya sauti lengwa kwa kuelekezwa.
Kuweza kuzungumza na kujieleza kwa ufasaha <i>(Kwa kutumia maneno ya upole na mazungumzo ya kimuktadha)</i>	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha na kikamilifu akitumia maneno ya upole na katika miktadha mbalimbali.	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha akitumia maneno ya upole na katika miktadha mbalimbali.	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha akitumia baadhi ya maneno ya upole na katika miktadha mbalimbali.	Anazungumza na kujieleza kwa ufasaha akitumia baadhi ya maneno ya upole na katika baadhi ya miktadha.
Kuweza kusikiliza na kujibu ipasavyo <i>(Maamkuzi na maagano, ushairi, masimulizi)</i>	Anasikiliza na kujibu maamkuzi na maagano, kusikiliza na kutoa masimulizi, na kukariri mashairi kwa kuzingatia ujumbe na ishara zifaazo kwa ubunifu.	Anasikiliza na kujibu maamkuzi na maagano, kusikiliza na kutoa masimulizi na kukariri mashairi kwa kuzingatia ujumbe na ishara zifaazo.	Anasikiliza na kujibu baadhi ya maamkuzi na maagano, kusikiliza na kutoa masimulizi, na kukariri mashairi kwa kiasi kwa kuzingatia ujumbe na ishara zifaazo.	Anasikiliza na kujibu baadhi ya maamkuzi na maagano, kusikiliza na kutoa baadhi ya masimulizi, na kukariri baadhi ya mashairi kwa kuzingatia ujumbe na ishara zifaazo kwa kuelekezwa.

<p>Kuweza kutumia lugha kiubunifu (<i>Vitendawili, methali nahau, visawe, tashbihi</i>)</p>	<p>Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea vitendawili, methali, nahau, visawe na tashbihi kwa utendeti.</p>	<p>Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea vitendawili, methali, nahau, visawe na tashbihi.</p>	<p>Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea baadhi ya vitendawili, methali, nahau, visawe na tashbihi.</p>	<p>Anatumia lugha kiubunifu kwa kurejelea baadhi ya vitendawili, methali, nahau, visawe na tashbihi kwa kusaidiwa.</p>
--	---	--	--	--

MADA: KUSOMA

Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kusoma kwa ufahamu - Vifungu/ maigizo/ mashairi. <i>(Ujumbe, umbo, wahusika matumizi ya msamiati mwafaka, kutoa muhtasari)</i>	Anasoma vifungu, maigizo na mashairi na kutambua ujumbe, umbo, wahusika, na matumizi mwafaka ya msamiati kwa utendeti.	Anasoma vifungu, maigizo na mashairi na kutambua ujumbe, umbo, wahusika na matumizi mwafaka ya msamiati.	Anasoma baadhi ya vifungu, maigizo na mashairi na kutambua ujumbe, umbo, wahusika na matumizi mwafaka ya msamiati.	Anasoma baadhi ya vifungu, maigizo na mashairi na kutambua kwa kiasi ujumbe, umbo, wahusika na matumizi mwafaka ya msamiati.
Kuweza kusoma kwa kina. <i>(Matumizi ya kamusi: mpangilio na maana za maneno)</i>	Anatumia kamusi kwa kuzingatia mpangilio na maana za maneno kwa uketo.	Anatumia kamusi kwa kuzingatia mpangilio na maana za maneno.	Anatumia kamusi kwa kuzingatia mpangilio na maana za maneno kwa kiasi.	Anatumia kamusi kwa kuzingatia mpangilio na maana za maneno kwa kiasi akisaidiwa.
Kuweza kusoma kwa ufasaha. <i>(Matamshi bora, kiwango kifaacho cha sauti, kasi ifaayo, ishara zifaazo)</i>	Anasoma kwa kuzingatia vipengele vya kusoma kwa ufasaha kikamilifu.	Anasoma kwa kuzingatia vipengele vya kusoma kwa ufasaha.	Anasoma kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya kusoma kwa ufasaha.	Anasoma kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vya kusoma kwa ufasaha kwa kuelekezwa.

<p>Kuweza kusoma kwa mapana. (<i>Kutambua na kuchagua matini ya kusoma, kutambua ujumbe na matumizi ya lugha</i>)</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua ujumbe na matumizi ya lugha kwa mapana.</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua ujumbe na matumizi ya lugha.</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua kwa kiasi ujumbe na matumizi ya lugha.</p>	<p>Anasoma matini ya kujichagulia na kutambua kwa kiasi ujumbe na matumizi ya lugha kwa kusaidiwa.</p>
<p>Kuweza kusoma kidijitali. (<i>Kufungua faili ya kidijitali, matumizi ya vifaa vya kidijitali, kusakura matini kwenye tovuti salama, kuchagua na kusoma matini, kutambua ujumbe na matumizi ya lugha.</i>)</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia vipengele vifaavyo kwa uketo.</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia vipengele vifaavyo.</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia baadhi ya vipengele vifaavyo.</p>	<p>Anasoma matini ya kidijitali akizingatia baadhi ya vipengele vifaavyo akielekezwa.</p>

MADA: KUANDIKA

Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
<p>Kuweza kuandika aina mbalimbali za insha (<i>wasifu, masimulizi, maelezo na barua ya kirafiki</i>) kwa kuzingatia vipengele vifuatavyo: muundo, ujumbe, mtindo na kanuni zifaazo za uandishi.</p>	<p>Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uandishi kwa utendeti.</p>	<p>Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia vipengele vifaavyo vya uandishi.</p>	<p>Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo vya uandishi.</p>	<p>Anaandika aina mbalimbali za insha kwa kuzingatia baadhi ya vipengele vifaavyo vya uandishi kwa kuongozwa.</p>
<p>Kuweza kuandika kwa tarakilishi. (<i>Sehemu za tarakilishi, kufunga na kufungua tarakilishi, kuhifadhi</i>).</p>	<p>Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia utaratibu ufaao kwa uketo.</p>	<p>Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia utaratibu ufaao.</p>	<p>Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia baadhi ya utaratibu ufaao.</p>	<p>Anaandika kwa tarakilishi kwa kuzingatia baadhi ya utaratibu ufaao kwa kusaidiwa.</p>

MADA: SARUFI

Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
<p>Kuweza kutambua na kutumia aina mbalimbali za maneno katika lugha ya Kiswahili. <i>(Vitenzi, viwakilishi, vielezi, viunganishi, vihusishi na vihisishi)</i></p>	Anatambua na kutumia aina mbalimbali za maneno katika matini kwa kina.	Anatambua na kutumia aina mbalimbali za maneno katika matini.	Anatambua na kutumia baadhi ya aina za maneno katika matini.	Anatambua na kutumia baadhi ya aina za maneno katika matini kwa kuongozwa.
<p>Kuweza kutambua viambishi vya ngeli, nomino za ngeli na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo. <i>(A-WA, U-I, KI-VI, LI-YA na LI -LI)</i></p>	Anatambua viambishi vya ngeli, nomino za ngeli na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo na kwa wepesi.	Anatambua viambishi vya ngeli, nomino za ngeli na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo.	Anatambua baadhi ya viambishi vya ngeli, nomino za ngeli na kutumia upatanisho wa kisarufi ipasavyo.	Anatambua baadhi ya viambishi vya ngeli, nomino za ngeli na kutumia kwa kiasi upatanisho wa kisarufi ipasavyo.
<p>Kuweza kutambua na kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali. <i>(kauli ya kutenda, kutendea na kutendwa)</i></p>	Anatambua na kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali kwa uketo.	Anatambua na kutumia vitenzi katika kauli mbalimbali.	Anatambua na kutumia vitenzi katika baadhi ya kauli.	Anatambua na kutumia vitenzi katika baadhi ya kauli kwa kuelekezwa.

MADA: SARUFI

Viwango Vigezo	Kuzidisha Matarajio	Kufikia Matarajio	Kukaribia Matarajio	Mbali na Matarajio
Kuweza kutambua vinyume vya maneno na kuvitumia katika matini.	Anatambua vinyume vya maneno na kuvitumia katika matini kwa utendeti.	Anatambua vinyume vya maneno na kuvitumia katika matini.	Anatambua vinyume vya baadhi ya maneno na kuvitumia katika matini.	Anatambua vinyume vya baadhi ya maneno na kuvitumia katika matini kwa kusaidiwa.
Kuweza kutambua na kutumia viambishi vya nyakati katika vitenzi. <i>(Wakati uliopita, uliopo na ujao)</i>	Anatambua na kutumia viambishi vya nyakati katika vitenzi kwa utendeti.	Anatambua na kutumia viambishi vya nyakati katika vitenzi.	Anatambua na kutumia baadhi ya viambishi vya nyakati katika vitenzi.	Anatambua na kutumia baadhi ya viambishi vya nyakati katika vitenzi kwa kuongozwa.
Kuweza kutambua maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha maneno ipasavyo. <i>(Wakati uliopita, uliopo na ujao)</i>	Anatambua maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha maneno ipasavyo na kwa wepesi.	Anatambua maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha maneno ipasavyo.	Anatambua baadhi ya maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha maneno ipasavyo.	Anatambua baadhi ya maneno yaliyokanushwa, viambishi vya ukanushaji na kukanusha baadhi ya maneno.

Shughuli jumuhishi ya huduma ya jamii ya Gredi 4-6

Katika kiwango hiki, lengo la shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji ni kupata uwiano kati ya dhana zilizofunzwa katika masomo mbalimbali na maisha ya kila siku. Wanafunzi wanafanya ulinganisho kati ya kile wamejifunza na maisha yao ya kila siku. Shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji imeshughulikiwa katika somo la Social studies. Utekelezaji wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji inahitaji ushirikiano ambapo mwalimu anashirikiana na walimu wa masomo mengine kuandaa na kutekeleza shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Ingawa shughuli hizi zinaelekezwa na mwalimu, mwanafunzi anatakiwa kupewa nafasi ya kutambua changamoto/tatizo na kuzua utatuzi wake. Usalama wa mwanafunzi unatakiwa kuzingatiwa katika utambuzi wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Hatua zifuatazo za shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji zinatakiwa kusambazwa katika mihula yote.

Hatua za utekelezaji wa shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji

1) Maandalizi

- Tambua umilisi wa kimsingi unaolengwa, maadili na stadi zinazokusudiwa katika matokeo maalum yanayotatarjiwa kwa mujibu wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji.
- Tambua nyenzo hitajika katika shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji (zinazopatikana katika mazingira)
- Kusambaza shughuli hizo katika muhula mzima (bainisha siku na wakati/muda wa shughuli hizo).
- Wasiliana na wanafunzi, wazazi/walezi, wasimamizi wa shule, walimu na washikadau wengine katika jamii ya shule.
- Tambua na kuandaa vifaa vya tathmini.

2) Utekelezaji wa shughuli jumuhishi ya huduma ya jamii.

- Gawia wanafunzi majukumu.
- Hakikisha kila mwanafunzi anashriki kikamilifu katika shughuli husika.
- Tazama wanafunzi wanapotekeleza shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji na kurekodi matokeo ya utekelezaji wao.
- Tumia kifaa cha tathmini kinachofaa kutathmini mchakato mzima pamoja na matokeo yake (tathmini kazi ya mwanafunzi kuanzia mwanzo hadi mwisho).
- Tathmini umilisi wa kimsingi unaolengwa, maadili na stadi katika somo.

3) Tafakuri kuhusu shughuli ya huduma jumuhishi ya kijamii.

Chukua nafasi ya kujitathmini kuhusu shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji ukiwa na wanafunzi kwa kujadiliana nao kuhusu yafuatayo:

- Ni nini kilifanyika vizuri na kwa nini?

- Ni nini hakikufanyika vizuri na kwa nini?
- Ni nini kinaweza kufanywa tofauti?
- Wamejifunza nini?

Kutakuwa na shughuli moja jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji itakayotekezwa mara moja kwa mwaka. Masuala ya shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji yatatokana na masuala mtambuko pana katika masomo tofautitofati. Waalimu wanatakiwa kuangazia suala tofauti kila mwaka ili kuwapa wanafunzi fursa ya kushughulikia masuala mtambuko mbalimbali katika miktadha yao.

Shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji itashirikisha kila mmoja katika jamii ya shuleni (wanafunzi, wazazi/walezi, wasimamizi wa shule na walimu). Wazazi/walezi ni washikadau muhimu katika maandalizi na utekelezaji wa shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Ingawa walimu wana jukumu muhimu katika maandalizi na ujumuishaji wa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji, wanafunzi wanatakiwa kushiriki kikamilifu katika mchakato mzima.

Shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji inampa mwanafunzi nafasi ya kukuza umilisi wa kimsingi na maadili mbalimbali. Mwalimu anatakiwa kubadilisha umilisi wa kimsingi na maadili yanayoangaziwa kila mwaka.

Tathmini ya shughuli jumuhishi ya huduma ya jamii.

Tathmini ya Shughuli jumuishi ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji itaangazia vipengele vitatu ambavyo ni: stadi katika masomo mbalimbali yaliyoshirikishwa shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji, umilisi wa kimsingi na maadili yanayodhihirishwa. Ni lazima tathmini izingatie mchakato mzima pamoja na matokeo ya shughuli ya huduma ya kijamii inayochangia ujifunzaji. Mwalimu atawatathmini wanafunzi wakiwa katika vikundi akitumia vifaa vya tathmini kama vile ratiba ya ukaguzi, orodha hakiki, viwango vya ukadiriaji au kifaa kingine kinachafaa.

MAPENDEKEZO YA NYENZO ZA KUFUNDISHIA

Kapu maneno	Tarakilishi/vipakatalishi	Nakala ya shairi
Mti maneno	Kinasasauti	Kielelezo cha insha ya wasifu
Kadi za maneno	Rununu	Kielelezo cha insha ya masimulizi
Picha za vitu mbalimbali	Projekta	Kielelezo cha insha ya maelezo
Michoro	Kamusi mbalimbali	Nyenzo halisi
Chati	Nakala ya barua ya kirafiki	Mgeni mwalikwa
Mabango		

MAPENDEKEZO YA MBINU ZA KUTATHMINIA

- Kumakinikia jinsi mwanafunzi anavyotumia lugha katika mawasiliano
- Kutambua k.m kwenye orodha
- Kutunga sentensi k.m kwa kutumia msamiati lengwa
- Kuambatanisha maneno lengwa
- Kujaza nafasi
- Kuandika tungo mbalimbali
- Kujibu maswali k.m katika ufahamu
- Kutoa muhtasari wa ufahamu au matini yaliyosomwa
- Kujaza fumbo maneno
- Kazi mradi
- Kukariri na kuimba mashairi

MAPENDEKEZO YA SHUGHULI NYINGINE ZILIZORATIBIWA ZA UJIFUNZAJI

- Kazi ya vikundi
- Vyama vya ushirika shuleni
- Mijadala inayohusu masuala mtambuko mbalimbali
- Ziara za nyanjani
- Kutagusana na vyombo vya habari na vifaa vingine vya kidijitali